

Usporedna analiza praćenja ženskog i muškog rukometa u hrvatskim i švedskim medijima

Maruševac, Luka

Undergraduate thesis / Završni rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University North / Sveučilište Sjever**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:122:844656>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

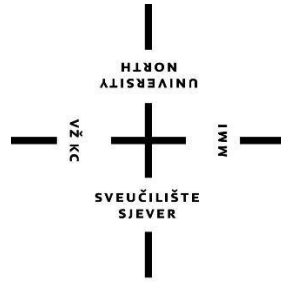
Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-26**

Repository / Repozitorij:

[University North Digital Repository](#)

**Sveučilište
Sjever**

Završni rad br. 223_NOV_2022

**Usporedna analiza praćenja ženskog i muškog rukometa
u hrvatskim i švedskim medijima**

Luka Maruševac, 5780/336

Koprivnica, rujan 2022. godine

Prijava završnog rada

Definiranje teme završnog rada i povjerenstva

ODJEL	Odjel za komunikologiju, medije i novinarstvo		
STUDIJ	preddiplomski sveučilišni studij Novinarstvo		
PRISTUPNIK	Luka Maruševac	MATIČNI BROJ	5780/336
DATUM	29.8. 2022	KOLEGIJ	Sportsko novinarstvo
NASLOV RADA	Usporedna analiza praćenja ženskog i muškog rukometa u hrvatskim i švedskim medijima		
NASLOV RADA NA ENGL. JEZIKU	Comparative analysis of female and male handball coverage in Croatian and Swedish med		

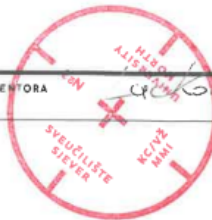
MENTOR	Krešimir Lacković	ZVANJE	docent
ČLANOVI POVJERENSTVA	1. doc.dr.sc. Lidija Dujić, predsjednica		
	2. doc.dr.sc. Željko Krušelj, član		
	3. doc.dr.sc. Krešimir Lacković, mentor		
	4. izv.prof.dr.sc. Magdalena Najbar Agičić, zamjenska članica		
	5. _____		

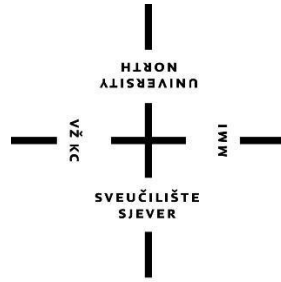
Zadatak završnog rada

BROJ	223_NOV_2022
OPIS	<p>Pristupnik je obradio temu praćenja ženskog i muškog sporta u hrvatskim i švedskim medijima, a na konkretnim primjerima praćenja rukometnih natjecanja. U radu se želi provjeriti i prikazati koliko hrvatski i švedski portali daju prostor muškom i ženskom rukometu i koje sve novinarske rodove koriste kao načine izražavanja u sportskom novinarstvu.</p> <p>U radu je potrebno:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Postaviti teorijski okvir, prikupiti dostupnu literaturu i izvore.2. Definirati metodologiju istraživanja i postaviti hipoteze.3. Analizirati medijske sadržaje prema zadanim kriterijima.4. Prikazati analizirane rezultate.5. Na temelju provedene analize izvesti zaključke.

ZADATAK URUČEN 30.8.2022. POTPIS MENTORA Lacković

SVEUČILIŠTE
SJEVER

Sveučilište Sjever

Odjel za komunikologiju, medije i novinarstvo

Završni rad br. 223_NOV_2022

Usporedna analiza praćenja ženskog i muškog rukometa u hrvatskim i švedskim medijima

Student

Luka Maruševac, 5780/336

Mentor

doc. dr. sc. Krešimir Lacković

Koprivnica, rujan 2022. godine

Predgovor

Ideja za nastanak ovoga završnog rada potekla je od intenzivnijeg praćenja ženskih rukometnih prvenstava, prvenstveno od hrvatskog osvajanja brončane medalje na Europskom prvenstvu 2020. godine u Danskoj. Već postojeći interes za muški rukomet bio je dodatan poticaj za usporedbu medijske popraćenosti rukometa, a i sporta općenito kod žena i muškaraca.

Potvrdu ideje i još veće zanimanje za sportsko novinarstvo, pored prethodne ljubavi za sport koju gajim od djetinjstva, pronašao sam na trećoj godini Preddiplomskog studija Komunikologija, mediji i novinarstvo, točnije, na kolegiju Sportsko novinarstvo pod vodstvom doc. dr. sc. Krešimira Lackovića. Prilikom pisanja ovog rada, kao i poticaj za bavljenje novinarskim poslom (a pogotovo sportskim temama), dugujem upravo navedenom profesoru, ujedno i mentoru koji je prepoznao aktualnost i važnost teme rada. Jednako tako zahvaljujem mu na kontinuiranoj podršci prilikom izrade rada te upućivanju na svojega švedskog kolegu, Slobodana Mufića. Gospodinu Mufiću zahvaljujem na besplatnom pristupu švedskom portalu *Dagens Nyheter*, bez čega izrada ovog rada ne bi bila moguća. Ovom prilikom također zahvaljujem svim profesorima na fakultetu koji su mi od samog početka studija prenosili znanje i davali savjete od iznimne važnosti.

Posebna zahvala ide mojim roditeljima, ocu Ivanu i majci Jasni, bez čije ljubavi i strpljenja ništa od ovoga ne bi bilo moguće. Jednako tako zahvaljujem svojoj braći, Antoniju i Petru, koji su mi kroz čitav život pokazali da ništa nije teško kada imaš stariju braću uz sebe.

Sažetak

Popularnost muškog rukometa od osamostaljenja Hrvatske, koja je jako porasla nakon nekoliko uspjeha reprezentacije, preslikala se i na žensku reprezentaciju. Ženski rukomet i sport općenito dobiva na značaju i popularnosti, a kada se svemu tome pridoda usporedba sa švedskim medijem, dobiva se kompletna slika novinarskog izvještavanja o rukometu. Cilj je završnog rada pod nazivom *Usporedna analiza praćenja ženskog i muškog rukometa u hrvatskim i švedskim medijima* prikazati koliku pozornost mediji u Hrvatskoj i mediji u Švedskoj pridaju muškim i ženskim rukometnim prvenstvima te potom napraviti usporedbu izvještavanja. Usporedba je napravljena na temelju dva rukometna prvenstva: Svjetsko prvenstvo za žene u Španjolskoj 2021. godine i Europsko prvenstvo za muškarce u Mađarskoj i Slovačkoj 2022. godine. Završni rad uspoređuje hrvatski portal *Vecernji.hr* i švedski portal *DN.se* tijekom oba navedena prvenstva, što pruža jasan uvid u medijsko praćenje muškog i ženskog rukometa.

Ključne riječi: izvještavanje, rukomet, svjetsko prvenstvo, europsko prvenstvo, *Večernji list*, *Dagens Nyheter*

Abstract

After winning several important medals for the newly independent Croatia, the popularity of the men's national handball team soared, and spilled over to the women's national team. Generally speaking, women's handball is gaining importance and popularity in the media. The addition of the Swedish media helps to paint a complete picture of journalistic coverage of handball. The aim of the final paper, with the title *Comparative analysis of the coverage of women's and men's handball in the Croatian and Swedish media*, is to highlight and compare the attention that the media in Croatia and in Sweden pay to both to the men's and women's handball championships. The comparison was made on the basis of two handball championships: the Women's World Championship in Spain in 2021 and the European Men's Championship in Hungary and Slovakia in 2022. The final paper juxtaposes the Croatian portal *Vecernji.hr* and the Swedish portal *DN.se* during both championships and provides a clear insight into the media coverage of men's and women's handball.

Keywords: reporting, handball, world championship, european championship, *Vecernji list*, *Dagens Nyheter*

Popis korištenih kratica

SP Svjetsko prvenstvo

EP Europsko prvenstvo

IHF Međunarodni rukometni savez (International Handball Federation)

IAHF Međunarodna amaterska rukometna federacija (International Amateur Handball Federation)

EHF Europska rukometna federacija (European Handball Federation)

Sadržaj

1. UVOD	1
2. TEORIJSKI OKVIR	4
2.1. Sportsko novinarstvo	4
2.1.1. Korištenje sportskih rodova	6
2.1.2. Specifičnost diskursa u sportskom novinarstvu	7
2.2. Rukomet	8
2.2.1. Rukomet u hrvatskim medijima	11
2.3. Analizirani portali	12
2.3.1. <i>Večernji list</i>	12
2.3.2. <i>Dagens Nyheter</i>	14
3. ANALIZA SADRŽAJA	15
3.1. Hipoteze i metodologija	15
3.2. Analiza sadržaja – Svjetsko prvenstvo za rukometašice	15
3.2.1. Analiza na portalu <i>Vecernji.hr</i>	16
3.2.2. Analiza na portalu <i>DN.se</i>	18
3.3. Analiza sadržaja – Europsko prvenstvo za rukometaše	20
3.3.1. Analiza na portalu <i>Vecernji.hr</i>	21
3.3.2. Analiza na portalu <i>DN.se</i>	23
3.4. Evaluacija analize portala o praćenosti ženskog SP i muškog EP	26
4. ZAKLJUČAK	30
5. LITERATURA	34
6. POPIS SLIKA, GRAFIKONA I TABLICA	37

1. UVOD

Popularnost rukometa, za razliku od nogometa ili košarke, nije raširena posvuda po svijetu. Najveći dio rukometne publike nalazi se u Europi, ali popularnost nije velika u svim zemljama. Primjerice, većina Britanaca uopće ne zna pravila rukometa, dok je popularan u skandinavskim zemljama poput Danske, Norveške i Švedske, zatim u zemljama Balkana, Istočne Europe te u Njemačkoj, Francuskoj i Španjolskoj, a u posljednje vrijeme i u Portugalu. Izvan Europe, rukomet je popularan na sjeveru Afrike, a posebno treba istaknuti i dvije najveće južnoameričke zemlje, Argentinu i Brazil, u kojima rukomet ima sve veći broj pratitelja i onih koji se bave tim sportom. U posljednja dva do tri desetljeća prevladava dojam da rukomet postaje sve popularniji u Hrvatskoj, pogotovo kada igraju reprezentacije. Stoga ne čudi da se ovaj sport najviše prati upravo u prosincu i siječnju kada se održavaju svjetska, odnosno, europska prvenstva koja se igraju svake godine naizmjenično. S druge strane, treba istaknuti kako je primjerice u Njemačkoj, Poljskoj i Mađarskoj klupski rukomet popularan i iznimno praćen tijekom cijele sezone.

Zajedno s rastućom tendencijom popularnosti rukometa, javlja se sve veća popularnost ženskih sportova, a samim time i rukometa. Hrvatski ženski rukomet je na početku svoje povijesti bio praćen većinom samo na klupskoj razini, zahvaljujući iznimnim uspjesima naših klubova. Primjerice, RK Podravka iz Koprivnice je 1996. godine osvojila naslov europskih klupskih prvakinja, što je bila samo jedna od početnih stepenica potrebnih za dugotrajni i spori rast popularnosti ženskog rukometa u Hrvatskoj.¹ Iste godine u rujnu, upravo u Koprivnici, Podravka je osvojila Superkup te se zbog toga sezona 1995./1996. smatra najboljom u bogatoj povijesti kluba.² Još od svojih ranih početaka iz 1955. godine, kada je klub počeo nastupati pod drugim imenom, Podravka do današnjeg dana ima istaknutu ulogu u hrvatskom ženskom rukometu.³ Ovdje također treba napomenuti da jedan zagrebački klub zajedno s Podravkom dominira u ženskoj kategoriji – RK Lokomotiva koji je osvojio europski EHF kup 1991. godine i Challenge cup 2017. godine. Na klupskoj sceni osamdesetih godina prošlog stoljeća europske trofeje osvajale su i rukometašice Osijeka, zagrebačke Trešnjevke te splitske Dalme.

¹ Prema: <https://web.archive.org/web/20140420042741/http://www.eurohandball.com/ec/cl/women/1995-96/round/5/finals> (pristupljeno 3. kolovoza 2022.)

² Prema: <https://rk-podravka.hr/club-history/> (pristupljeno 3. kolovoza 2022.)

³ Isto.

Što se tiče natjecanja nacionalnih selekcija, ženska hrvatska rukometna reprezentacija dugi niz godina bila je manje praćena od muške koja je krajem 20. i početkom 21. stoljeća ostvarila velike uspjehe. Štoviše, hrvatske rukometašice bile su manje praćene i u Londonu 2012. godine kada su, kao i rukometaši, igrale na Olimpijskim igrama. Potom je uslijedio period lošijih rezultata ženske reprezentacije i klubova čime ženski rukomet u Hrvatskoj gubi fokus javnosti koji se tek vraća posljednjih nekoliko godina. U Hrvatskoj, ženski rukomet na reprezentativnoj razini doživljava znatno veće praćenje nakon što je hrvatska reprezentacija na Europskom prvenstvu u Danskoj 2020. godine osvojila brončanu medalju. Dotadašnjoj marginaliziranosti ženskog rukometa svjedoči činjenica da se prve utakmice hrvatskih rukometašica s navedenog prvenstva uopće nisu mogle gledati ni na javnoj televiziji, niti na dostupnim komercijalnim programima s nacionalnom koncesijom. Isto kao što su vrhunski rezultati naših rukometaša doprinijeli promociji rukometa, a samim time i Hrvatske općenito kao jake sportske nacije, tako su i odlični rezultati hrvatskih rukometašica popularizirali rukomet i u ženskoj kategoriji čime je poraslo zanimanje medija te, posljedično, i javnosti. Neovisno o tome, još uvijek prevladava dojam kako je rukometnog sadržaja, pogotovo klupskog, i dalje premalo, odnosno, da je manje zanimljiv široj sportskoj javnosti.

Kao što je ranije spomenuto, najveća medijska pozornost rukometu pridaje se u prosincu i siječnju, pa su samim time Svjetsko prvenstvo za žene u Španjolskoj odigrano krajem 2021. godine i Europsko prvenstvo za muškarce u Mađarskoj i Slovačkoj odigrano početkom 2022. godine odličan uzorak za analizu medijskog praćenja, kao i usporedbe ženskog i muškog rukometa. Treba uzeti u obzir važnu, općenitu presumpciju kako je muški sport mnogo popularniji i profitabilniji od ženskog jer se za rijetko koji sport može reći da je jednako popularan i aktualan u ženskoj i muškoj konkurenciji. Kao iznimka ističu se skandinavske zemlje gdje prevladava pretpostavka kako se muškom i ženskom sportu daje jednaka pozornost.

Švedski *Dagens Nyheter* i hrvatski *Večernji list*, koji su predmet analize ovog završnog rada, možemo svrstati u značajne medije koji funkcioniraju na nacionalnoj razini s dugogodišnjom tradicijom, što pretpostavlja njihovo kvalitetnije izvještavanje, a samim time nude i vrlo dobar uzorak za usporedbu. Uz već spomenutu marginaliziranost rukometa naspram popularnijih sportova kao što su nogomet i košarka, treba istaknuti kako su u Švedskoj također popularni tzv. zimski sportovi – skijanje, skijaški skokovi, hokej na ledu i sl., karakteristični za njihovo podneblje, a čija se natjecanja odvijaju upravo za vrijeme velikih rukometnih

priređbi. To je posebno važno jer pridavanje pozornosti pojedinim sportovima ostavlja manje prostora i vremena za praćenje drugih.

Cilj završnog rada bit će izrada usporedne analize praćenja muškog i ženskog rukometa u hrvatskim i švedskim medijima, čime će se dobiti općenita slika o zastupljenosti rukometa u muškoj i ženskoj kategoriji. Isto tako, svrha rada je dobivanje uvida u razliku izvještavanja između odabranih medija, odnosno, portala, hrvatskog *Vecernji.hr* i švedskog *DN.se*. Izvještavanje o rukometnim prvenstvima na odabranim portalima bit će prikazano kvantitativnom analizom počevši od prvih objava, koje se pojavljuju prije samih natjecanja, pa sve do posljednjih koje se pojavljuju nakon završetka prvenstava.

2. TEORIJSKI OKVIR

Kada govorimo o sportu kao što je rukomet, uz prethodnu spomenutu zastupljenost na europskom kontinentu i popularnost kroz svjetska i europska prvenstva, treba istaknuti kako i koncentracija kvalitete igrača i igračica te rukometnih natjecanja dominira u Europi. Uz rastuću popularizaciju ženskog rukometa, također postoji i rukometna reprezentacija gluhih te reprezentacija u rukometu na pijesku, dok mlađih generacija koje pronalaze uzore u seniorskoj kategoriji također ne nedostaje. Popularizaciji rukometne igre uveliko je doprinijelo sportsko novinarstvo kao specijalizirana grana novinarske struke.

2.1. Sportsko novinarstvo

Mediji danas iznimno veliku pažnju posvećuju sportu te se sportsko novinarstvo etabliralo kao važna, zasebna grana novinarstva koja se jasno razlikuje od ostalih područja koja pripadaju opsegu novinarskog posla. „Sportsko novinarstvo je posebna vrsta novinarstva koja sportske događaje i s njima povezane teme najavljuje, izravno prenosi, komentira te ih analizira nakon što završe, a neizostavni dio tog procesa su: sportski događaji i njihovi sudionici, predmet informacije, mediji i sportski novinari te recipijenti“ (Vasilj 2014: 23). Sportski novinari moraju biti organizirani, uvijek u toku s aktualnim zbivanjima, imati profesionalan pristup te biti stručno osposobljeni za specifičnosti koje donosi izvještavanje o sportašima i sportskim događajima. „Sportski novinar treba znati što su potrebe čitateljstva, slušateljstva ili gledateljstva te općenito društva kojem se obraća medij u kojem djeluje“ (Vasilj 2014: 25).

Uzimajući u obzir raznovrsnost sportova, odnosno, sportskih grana i disciplina, ne samo da se sportski novinari u svojoj djelatnosti fokusiraju isključivo na područje sporta, već se velik broj njih specijalizira samo za pojedine sportove. Organizacija rada sportskog novinara danas je vrlo složena te uključuje poslove i mjesta unutar i izvan redakcije, rad od kuće jednako kao i rad s terena.

„Sportskim novinarima najvažniji poslovi jesu:

1. Izvještavanje o sportskim natjecanjima, uključujući najave, izvještavanje s natjecanja, komentare i odjeke nakon njih.

2. Profili: priče i portreti sportaša, predstavljanje novih igrača, trenera, novih sportova, analiza sezone i slično.
3. Negativnosti koje donosi sport sve su brojnije: podmićivanje sudaca, namještanje rezultata, doping, navijački izgređi i kazne sportašima.“ (Malović 2005: 305-06)

Pojavom i razvojem sve većeg broja sportova te posljedično i sportskog novinarstva, javlja se i sve više negativnosti u sportu. Samim time proširilo se područje praćenja sportskog novinara. Primjerice, francuski reprezentativac i napadač španjolskog nogometnog kluba Real Madrida, Karim Benzema, proglašen je krivim za suučesništvo u pokušaju ucjene svojega bivšeg suigrača iz reprezentacije, Mathieua Valbuene.⁴ Benzema je na kraju odustao od žalbe na uvjetnu kaznu od godinu dana zatvora, kao i na novčanu kaznu od 75 000 eura, prema kojoj je uz ostale optužene, pokušao prijetnjama iznuditi javno objavljivanje intimnih snimaka Valbuene. Osim dosuđene kazne, Benzema neko vrijeme nije nastupao za reprezentaciju, a upravo su sportski novinari pratili njegovo suđenje koje je trajalo nekoliko godina. Područje praćenja sportskog novinara proširilo se izvan domene samog sporta te uključuje pravosuđe, policiju i zakonodavstvo.

Kod sportskog novinarstva, kao u novinarstvu općenito, postoje kriteriji za odabir sportskih događaja koji se prate. Sportski novinar uvijek daje prednost „elitnim“, tj. popularnijim sportovima, klubovima, nacijama i natjecanjima kako bi imao veću čitanost i, posljedično, profitabilnost. Profesionalni i vrhunski sport uvijek je praćen u većim nacionalnim medijima, dok amaterski, školski, sveučilišni i rekreativni nije toliko zastupljen, već je ponajviše prisutan u lokalnim i regionalnim medijima. Isto tako, u medijima na lokalnoj odnosno regionalnoj razini tolerira se naklonost lokalnim klubovima. Sportsko novinarstvo, kao i ostale vrste novinarstva, pokušava se pridržavati opće prihvaćenih standarda struke. „Suvremeno novinarstvo temelji se na sljedećim profesionalnim standardima: istinito, točno, pošteno, nepristrano i uravnoteženo izvještavanje“ (Malović 2005: 18).

Dakle, možemo zaključiti kako se svakodnevno događa velik broj sportskih događaja, no svi ne nalaze put do medija i preko njih do publike. Svakodnevno se vrši selekcija vijesti te postoje ustaljeni kriteriji ili čimbenici za odabir sportskih događaja. „Čimbenici nisu podijeljeni kao preporuka, nego kao način na koji danas urednici i sportski novinari vrše selekciju sportskih događaja u specijaliziranim sportskim ili informativnim medijima na

⁴ Prema: <https://www.goal.com/en-ae/news/benzema-suspended-sentence-guilty-blackmail-valbuena/bltc19b4d710d400ed9> (pristupljeno 9. kolovoza 2022.)

sportskim stranicama ili u sportskim programima. To su: „elitni“ sportovi i „elitna“ natjecanja, vrhunski sportaši/sportašice, „elitni klubovi i „elitne“ nacije, pravodobnost, sportska blizina, neizvjesnost, značaj, veliki pothvati – rekordi, rivalstvo, konflikt, edukacijska vrijednost, neuobičajenost, negativnost, utjecaj, fair-play, humor, favoriziranje muškog u odnosu na ženski sport, ostali čimbenici“ (Vasilj 2014: 36).

2.1.1. Korištenje sportskih rodova

Sportsko novinarstvo obiluje različitim novinarskim žanrovima te je, kao i općenito u novinarstvu, bit prikazati najsloženiju formu na najjednostavniji način u čemu se očituje kvaliteta autora. Vijest i proširena vijest često su korišteni novinarski žanrovi koji započinju pitanjem „tko“ ili „što“ te ponekad „zašto“, dok nešto rjeđe pitanjima „gdje“ i „kada“. Forma obrnute piramide „(...) je jedno od temeljenih pravila pisanja za medije, poglavito u tisku i na internetskim portalima. Koristi se i u sportskom novinarstvu. Riječ je o strukturiranju teksta na takav način da se najvažniji elementi stavljaju u prvi odjeljak, a zatim se pišu ostali elementi po njihovoj važnosti“ (Vasilj 2014: 59).

Brojni su oblici novinarskog izražavanja kada govorimo o sportu, počevši od tiskanih izdanja. „Bogatstvo žanrova u tisku upravo dolazi do izražaja u sportskim temama. Najčešći oblici izražavanja u tisku što se tiče sporta su vijest, izvješće, članak, reportaža, feljton, intervju, nekrolog, komentar i analiza“ (Vasilj 2014: 51). U današnje vrijeme gotovo svakom mediju važno je sportsko novinarstvo u *online* formi koje podrazumijeva podcaste, poveznice, *liveblogging* i praćenje putem društvenih mreža. Činjenicu da je sport stalan dio svakog medija dokazuje i postojanje radijskog sportskog novinarstva u kojem postoje radijski prijenosi uživo sa sportskih događaja i stručni komentatori. Radijsko izvješće, reportaža, blic vijesti i intervjui uz sportske blokove u informativnom programu i sportske emisije također su sastavni dijelovi radijskih programa.

Sportsko novinarstvo također je iznimno važno na televiziji gdje novinari stvaraju integriranu cjelinu oko pojedinog sportskog događaja. U sklopu dnevnih emisija nalazimo sportske vijesti te sportski blok u dnevniku. Uoči sportskih događaja često postoje isplanirane uvodne emisije nakon kojih slijedi izravni televizijski prijenos uz stručne komentatore i sukomentatore te emisije nakon završetka prijenosa. Nešto rjeđe su forme tjednih magazina,

sportskih dokumentarnih serija, izvješća i sportskih intervjua, ali i oni su prisutni u svim medijima.

2.1.2. Specifičnost diskursa u sportskom novinarstvu

Sportsko izvještavanje po mnogočemu je specifično u novinarstvu, a veća popularnost i zanimanje publike za određeni sportski događaj doprinosi interesu za medijsko praćenje i izvještavanje. Diskurs je specifičan, okvirno prevladava publicističko-funkcionalni stil u kombinaciji s književno-umjetničkim funkcionalnim stilom s laganim prijelazom prema književnosti. Kolumne i osvrti sportskih novinara obiluju istima te sportski novinari nameću određeni stil u pokušaju izgradnje vlastitog. „Oni koji pišu komentatorske žanrove, imaju autorske emisije te rade izravne prijenose, trebaju razviti svoj osobni stil kako bi bili prepoznatljivi. Potrebno je mnogo rada na sebi da bi se došlo do toga“ (Vasilj 2014: 28). Ogledni primjer kvalitetnoga sportskog novinarstva, što je bilo najvidljivije u kolumnama pisanim kombinacijom publicističkog i književnog stila, bio je hrvatski novinar Tomislav Židak.

Česta pojava u sportskom novinarstvu su žurnalizmi. Na primjer „velika bitka za dres“, „zatresti mrežu“, zatim fraze i klišeji poput „utakmica godine“, ali i internacionalizmi („lovi finale protiv *inferiornog*“), posuđenice („važna *karika* Dinama“), anglizmi („kornet“), žargonizmi („klada“ u značenju „kladionica“) i tzv. govor ulice ili sleng („repka“, „dodati gas“). Jednako tako često su prisutne jezične figure u medijima kao što su metonimija („prvi *reket* svijeta Novak Đoković“, „koprivnički *farmaceuti* pobijedili *bile*“), litota („neloš ulazak u kvalifikacije“), oksimoron („u vatri ledene groznice“ kao najava za utakmicu hokeja), elipsa („lopta može, igrač ne“), hiperbola („neopisiv je osjećaj biti u reprezentaciji“), epitet („*sjajna* pobjeda“), usporedba („poraz kao opomena“) i druge. Zamjenski frazemi odnosno nadimci toliko su se ustalili u medijskom prostoru da u potpunosti zamjenjuju imena klubova i reprezentacija.

Kada govorimo o rukometu, primjeri žurnalizama su nadimci hrvatske muške reprezentacije. Prvotno su ih nekoliko godina zvali „pakleni“, što je bilo veoma slično nadimku nogometne reprezentacije koju publika naziva „vatreni“. No, prvi nadimak hrvatskih rukometaša nije bio dobro prihvaćen pa je kasnije upravo kroz medije potican nadimak „kauboji“ jer su i sami rukometaši rekli da se na terenu ponašaju kao na Divljem zapadu.

Navijači i mediji su ubrzo prihvatili novi nadimak te još i danas koriste isti. Nadimak ženske reprezentacije, „kraljice šoka“, također je primjer žurnalizma. Tijekom EP 2020. koje se održalo u Danskoj, hrvatske rukometašice su se same odlučile za nadimak „kraljice šoka“, pošto su nekoliko utakmica odigrale u šokantnoj završnici. Također treba spomenuti kako je njihovom izborniku Nenadu Šoštariću nadimak „Šoka“, što samome nadimku reprezentacije daje dvojako značenje. Primjera žurnalizama također ne nedostaje i u klupskom rukometu pa se tako rukometašice Lokomotive nazivaju „lokosice“, rukometašice varaždinske Koke „kokice“, a igračice čakovečkog kluba Zrinski poznate su pod nazivom „zrinskice“.

„Sportski novinari uspjeli su se izboriti za vrlo osebujan način pisanja koji se često kosi s osobinama publicističkoga stila, ali ponekad i s pravilima elementarne pismenosti“ (Tkalec 2014: 45). Ukoliko čitatelja ne interesira sport, neovisno radi li se klupskoj ili reprezentativnoj razini, te nije upućen u događanja tada dolazi do „žargonskog isključivanja svih čitatelja koji nisu previše informirani o sportskim događanjima“ (Tkalec 2014: 45).

Sportsko novinarstvo etabliralo se kao zasebna grana novinarske struke, a publika koja prati sportske rubrike naučena je na specifičnost diskursa. Pritom ostatak čitateljstva lako može ostati zakinutim. „Jezik sportskih novinara, ako i zanemarimo stilske neujednačenosti i neprimjerenosti, i čak dopustimo odmak prema svakodnevnom govoru, još uvijek pokazuje prevelik odmak od norme“ (Tkalec 2014: 58).

2.2. Rukomet

Pravila i strukture pojedinih antičkih igara često su nalikovale današnjim sportovima, a isto je i s rukometom. Rukomet većinom sličan onome kakvog danas poznajemo pojavio se u Europi. „U Danskoj je 1898. godine učitelj gimnastike Holger Nielsen uvrstio u svoj nastavni plan *haandbold*, igru sličnom današnjem dvoranskom rukometu“ (Kramer 2009: 48). Počeci rukometne igre uključuju više europskih zemalja pa primjerice „1892. godine pojavljuje se u Češkoj *hazena*, također slična igra današnjem dvoranskom rukometu, za čiji je oblik i pravila igre zaslužan učitelj Vaclav Karas“ (Kramer 2009: 48). Duga tradicija igranja rukometa doprinijela je većoj kvaliteti igre u Europi, posebice u nordijskim zemljama. „Kako se rukomet brzo širio, naročito među srednjoškolskom mladeži prva međunarodna utakmica u Europi odigrana je 13. rujna 1925. godine u mjestu Halle između Austrije i Njemačke, gosti su

pobijedili 6:3“ (Kramer 2009: 48). Zanimljivo je kako, za razliku od danas, ovdje još uvijek govorimo o velikom rukometu. „Do 1930. godine održavani su samo susreti u velikom rukometu i to između muških sastava. Prvi međunarodni susret rukometašica održan je 7. rujna 1930. godine u Pragu između Austrije i Njemačke - 5:4“ (Kramer 2009: 48). U početku se razlikovao veliki i mali rukomet, no kroz nekoliko desetljeća je mali rukomet potisnuo veliki rukomet te postao dominantna verzija koju danas gledamo u klupskim i reprezentativnim natjecanjima diljem svijeta.

„U Amsterdamu je za vrijeme Olimpijskih igara 1928. godine održan osnivački kongres IHF-a (Međunarodne amaterske federacije), no rukomet još nije bio uvršten u program Igara“ (Kramer 2009: 48). Treba istaknuti kako se ovdje radi o Međunarodnoj amaterskoj rukometnoj federaciji (IAHF), koja je tada bila nadležna za mali i veliki rukomet, a kasnije ju je naslijedio današnji Međunarodni rukometni savez (IHF). Veliki rukomet još je bio prisutan, što svjedoči činjenica kako je bio uvršten u program OI 1936. godine u Berlinu, unatoč sve manjoj popularnosti. „Olimpijski rukometni turnir organiziran je uz sudjelovanje šest nacionalnih reprezentacija (Njemačka, Austrija, Švicarska, Mađarska, Sjedinjene Države i Rumunjska). Bio je to ujedno prvi i jedini turnir u velikom rukometu u povijesti Olimpijskih igara“ (Kramer 2009: 48). Ubrzo nakon toga dolazi do sve većeg jačanja dvoranskog rukometa.

Prvo Svjetsko prvenstvo u dvoranskom rukometu održano je u veljači 1938. godine u Njemačkoj.⁵ Sudjelovale su samo četiri reprezentacije, Njemačka koja je osvojila titulu prvaka te Austrija, Švedska i Danska.⁶ Pet mjeseci kasnije iste godine, odnosno u srpnju, ponovno je u Njemačkoj održano Svjetsko prvenstvo u rukometu, no ovaj put u rukometu na otvorenome.⁷ Sudjelovalo je deset reprezentacija (Njemačka, Švicarska, Mađarska, Švedska, Rumunjska, Čehoslovačka, Poljska, Danska, Nizozemska, Luksemburg), a titula prvaka ponovno je pripala Njemačkoj.⁸ Naravno, navedena prvenstva odigrana su pod okriljem IAHF-a, dok su prvenstva u organizaciji IHF-a organizirana nešto kasnije, tek nakon osnutka navedene organizacije.

„Za rukometni šport vrlo važan datum je 10. srpanj 1946. godine jer je u Kopenhagenu održan trodnevni osnivački kongres Međunarodne rukometne federacije (IHF). Na tom kongresu donešena je odluka kojom prestaje postojanje ranije Međunarodne amaterske

⁵ Prema: <https://web.archive.org/web/20101205191956/http://ihf.info/upload/PDF-Download/MenWorldCh/ger38.pdf> (pristupljeno 13. kolovoza 2022.)

⁶ Isto.

⁷ Prema: https://web.archive.org/web/20101205192253/http://ihf.info/upload/PDF-Download/MenWorldCh/ger_out38.pdf (pristupljeno 13. kolovoza 2022.)

⁸ Isto.

rukometne federacije (IAHF)“ (Kramer 2009: 48). Ubrzo nakon toga počinju međunarodna natjecanja pod okriljem nove krovne organizacije rukometa, kakvu poznajemo i danas. „U dvoranskom rukometu prvo Svjetsko prvenstvo za rukometaše održano je 1954. u Švedskoj, a za rukometašice 1957. u Jugoslaviji“ (Kramer 2009: 48-50). Ne smijemo zaboraviti i prvo od ukupno tri odigrana Svjetska prvenstva na otvorenome za žene, a koje se odigralo u Mađarskoj u rujnu 1949. godine.⁹ Navedeno prvenstvo također je odigrano pod okriljem IHF-a. Sudjelovale su samo četiri reprezentacije (Mađarska, Austrija, Čehoslovačka i Francuska), a titula prvakinja pripala je rukometašicama Mađarske.¹⁰ „Posljednje Svjetsko prvenstvo u velikom rukometu za rukometašice održano je 1960. godine u Nizozemskoj, a za rukometaše 1966. godine u Austriji“ (Kramer 2009: 50). Popularnost dvoranskog rukometa dolazila je sve više do izražaja, dok je veliki rukomet polako nestajao. „Tijekom održavanja 63. zasjedanja Međunarodnog olimpijskog odbora od 4. do 8. listopada 1966. u Madridu je organiziran međunarodni turnir u dvoranskom rukometu. Poslije toga, odlukom MOC-a, dvoranski rukomet uključen je definitivno u program Olimpijskih igara 1972. godine u Münchenu. Od 1967. godine u olimpijskom rukometnom turniru u Los Angelesu sudjeluju i rukometašice“ (Kramer 2009: 50).

Početakom 90-ih dolazi do većeg osamostaljenja europskog rukometa te je 1991. godine utemeljen EHF (European Handball Federation), krovna organizacija europskog rukometa. Prvo EP za muškarce održalo se u lipnju 1994. godine u Portugalu, a sudjelovalo je 12 momčadi te je titula prvaka pripala Švedskoj.¹¹ Hrvatska je na kraju završila na trećem mjestu, što je bio izniman uspjeh naše reprezentacije na itekako značajnom prvenstvu.¹² Samo tri mjeseca nakon prvog EP za muškarce, u rujnu u Njemačkoj je održano prvo EP za žene pri čemu se natjecalo 12 ekipa.¹³ Dok su titulu prvakinja ponijele rukometašice Danske, hrvatske predstavnice na kraju su završile na solidnom petom mjestu.¹⁴

Iako posljednjih nekoliko godina ženski rukomet postaje sve popularniji te mediji sve češće objavljuju sadržaj vezan uz ženska rukometna natjecanja i lige, muški rukomet je i dalje nemjerljivo popularniji. Rukomet se sada igra u cijelome svijetu, ali najdominantniji je i dalje

⁹ Prema: https://web.archive.org/web/20101205201055/http://ihf.info/upload/PDF-Download/WomenWorldCh/hun49_out.pdf (pristupljeno 13. kolovoza 2022.)

¹⁰ Isto.

¹¹ Prema: <https://ehfeuro.eurohandball.com/men/2022/about/ehf-euro-history/#euro1994> (pristupljeno 17. kolovoza 2022.)

¹² Prema: <http://history.eurohandball.com/ech/men/1994/round/1/Finals> (pristupljeno 17. kolovoza 2022.)

¹³ Prema: <https://ehfeuro.eurohandball.com/women/2022/about-ehf-euro/ehf-euro-history/#euro1994> (pristupljeno 17. kolovoza 2022.)

¹⁴ Prema: <http://history.eurohandball.com/ech/women/1994/round/1/Finals> (pristupljeno 17. kolovoza 2022.)

na europskom kontinentu. Jedan od razloga slabijeg praćenja rukometa na globalnoj razini je upravo marginaliziranost u medijima u usporedbi s popularnijim sportovima.

2.2.1. Rukomet u hrvatskim medijima

Unatoč tome što je rukomet globalno marginaliziran sport, situacija je drugačija u Hrvatskoj gdje je najveće praćenje rukometa tijekom velikih natjecanja. Ovdje prvenstveno treba istaknuti praćenje rukometnih prvenstva u prosincu i siječnju kada rukomet uspijeva velikim dijelom zasjeniti i nogomet, sport koji dominira u Hrvatskoj. Rukometni sadržaj u hrvatskim medijima najčešće se pojavljuje upravo u navedenim mjesecima i to za vrijeme EP-a ili SP-a za rukometaš(ic)e. Muško EP ili SP igra se svake godine naizmjenično, jednako kao i žensko EP ili SP. No, kako ženski rukomet ne bi u potpunosti bio u sjeni muškog, natjecanja se igraju mjesec dana ranije odnosno u prosincu s tom razlikom što se primjerice EP za muškarce održava u siječnju, a za rukometašice u prosincu. Isti je slučaj i sa SP.

Osim reprezentativnog rukometa, treba istaknuti i klupsku razinu – hrvatske muške i ženske rukometne lige. Muška rukometna natjecanja, jednako kao i ženska, uglavnom počinju u rujnu te traju sve do kraja svibnja sljedeće godine. No, rukomet cijelo to vrijeme nije u primarnom fokusu te možemo reći kako je kroz veći dio godine puno manje praćen nego li tijekom prosinca i siječnja. Razlog tome je i velika razlika u kvaliteti unutar same lige. Kod ženskog rukometa u Hrvatskoj treba istaknuti dva kluba koja kvalitetom igre i rezultatima odskoču od drugih, a to su već spomenuti klubovi, zagrebačka Lokomotiva i kopriivnička Podravka. Osim što su najbolji hrvatski klubovi, također su stalni sudionici europskih rukometnih natjecanja. Slična je situacija i kod muškog rukometa. Rukometni klub PPD Zagreb možda je jedinstven slučaj u svijetu da je jedini prvak u svojoj zemlji. Stalni je sudionik Lige prvaka, a početkom devedesetih dvostruki je i osvajač toga natjecanja koje se tada zvalo Kup prvaka. U posljednje vrijeme odlične rezultate na europskoj sceni bilježi i RK NEXE iz Našica. U sezoni 2021./2022. ostvarili su plasman na završni turnir Europske lige, drugog po kvaliteti europskog klupskog natjecanja za rukometaše. PPD Zagreb i NEXE stalni su sudionici i regionalne SEHA lige.

2.3. Analizirani portali

Jednako kao što dnevne novine pokrivaju raznorodna područja, tako i njihova *online* izdanja odnosno portali općenito obrađuju širok spektar tema počevši od informativnih vijesti, *lifestylea*, sporta, zabave, horoskopa, gospodarstva, znanosti, kulture pa sve do automobila i *showbiznisa*. „Iako se pisanje za online platformu poprilično razlikuje od pisanja za tisak, mnoga pravila koja vrijede za tiskano novinarstvo vrijede i za online novinarstvo. Pravila pisanja za web uključuju ove elemente: veličinu teksta, međunaslove, isticanje riječi, popis (numeriranje ili grafičke točke). Sam tekst mora biti upola kraći od teksta za objavljivanje u tisku. Također, nužno je rabiti kratke rečenice (do 21 riječi) i odlomke (do 65 riječi). Sam tekst trebao bi sadržavati 250 do 300 riječi (novinarska kartica), a udarne teme 400 do 500 riječi“ (Brautović 2011: 65). Isto tako, u *online* novinarstvu iznimno je važna fotografija, bilo da se radi o dodatku samome tekstu ili zasebnoj fotogaleriji.

Predmet analize ovoga završnog rada upravo obuhvaća praćenje rukometnih prvenstava na hrvatskom portalu *Vecernji.hr* i švedskom portalu *DN.se*. Analiza obuhvaća portale koji proizlaze iz dnevnih tiskanih novina koje imaju veoma sličnu uređivačku politiku odnosno koncepciju. Još jedna sličnost koju treba istaknuti je publika koja prati obje tiskovine odnosno oba portala, a to je upravo ona tradicionalnija.

2.3.1. *Večernji list*

Dnevne novine *Večernji list* imaju dugogodišnju tradiciju kojom su u Hrvatskoj kroz povijest, uz profesionalnu redakciju, odigrale značajnu ulogu u društvenoj zajednici i formiranju javnog mnijenja. Prvi broj novina, također poznatih kao *Večernjak*, izašao je 1. srpnja 1959. godine.¹⁵ Također treba istaknuti kako je *Večernji list* nastao spajanjem dva dnevna lista, *Narodni list* i *Večernji vjesnik*.¹⁶ Kroz više desetljeća rada s iznimnim kredibilitetom izvještavanja novine su uskoro dosegnule zavidnu razinu rada na medijskom tržištu i izvan Hrvatske. „Da je kadrovska ekipiranost i uspješno organiziranje redakcije ključ tržišnog uspjeha pojedine tiskovine, ponajbolje je sredinom 1980-ih godina potvrđivao primjer

¹⁵ Prema: <https://www.vecernji.hr/vijesti/na-danasnji-dan-1959-godine-izasio-je-prvi-broj-vecernjeg-lista-u-nasoj-arhivi-pronadite-gotovo-20-000-izdanja-1598711> (pristupljeno 18. kolovoza 2022.)

¹⁶ Prema: <https://www.vecernji.hr/vijesti/uspjeli-smo-jer-smo-citateljima-poceli-nuditi-vise-nego-drugi-mediji-947636> (pristupljeno 18. kolovoza 2022.)

Večernjeg lista. Tada je, uz primat na hrvatskom tržištu, postao i svojevrsni jugoslavenski fenomen“ (Tkalec i Krušelj 2019: 71).

Broj tiskanih primjera koje je tada postizao *Večernji list* danas zvuči nevjerojatno. Tako je primjerice 1987. godine prosječna naklada iznosila čak 370.120 primjeraka.¹⁷ No, napeti i složeni politički odnosi u Jugoslaviji imali su zanimljiv učinak na tadašnje naklade novina pa tako i na *Večernji list*. „Svakodnevna su sukobljavanja pomogla bržoj demokratizaciji medija i otvaranju mnogih dotad zabranjivanih tema. Rezultiralo je i dodatnim porastom naklada političkih tiskovina u svim federalnim jedinicama. Takav je trend trajao sve do proljeća 1991. godine, kad je početak agresije na hrvatske prostore prouzročio djelomičan raspad sustava novinske distribucije“ (Tkalec i Krušelj 2019: 73). Rat je utjecao na sve aspekte društva pa ni novine i mediji općenito nisu bili iznimka. „Dobre poslovne rezultate i visoke naklade, ali u prosjeku ipak stotinjak tisuća niže, *Večernji list* ostvarivao je i tijekom 1990-ih godina“ (Tkalec i Krušelj 2019: 73). Ovome još treba pridodati promjenu trendova u koju prvenstveno spada rastuća digitalizacija i pojava *online* izdanja odnosno portala koja je utjecala na sve medije. Unatoč svemu tome, *Večernji list* i dalje pripada najutjecajnijim medijima u Hrvatskoj.

Već oko 1994. godine u Hrvatskoj se počinju pokretati prve web stranice, dok četiri godine kasnije prvi dnevni listovi pokreću svoje portale, iako se onda radilo o pukim kopijama tiskanih izdanja. „*Slobodna Dalmacija* svoje online izdanje pokrenula je u lipnju 1999. godine, a nešto prije *Slobodne Dalmacije*, online izdanje pokreće i *Večernji list*“ (Brautović 2011: 25). Kao i kod većine drugih novina koje su pokretale portale u to vrijeme, sadržaj se uglavnom prenosio iz tiskanog u *online* izdanje. „Odmah nakon pokretanja *Vecernji.hr* ostvario je veliku posjećenost. Iako se u početku uspjeh temeljio na prijenosu brenda iz tiska na online izdanje, posljednjim redizajnom potvrdio se kao jedan od dominantnijih medija u hrvatskom online prostoru. Bili su među prvima u Jugoistočnoj Europi koji su počeli primjenjivati konvergentan način rada. Međutim, znatne probleme u razvoju tog medija stvara tradicionalna organizacijska kultura koja postoji u tiskanom izdanju, jer kolektiv pruža otpor konvergentnom načinu rada i online izdanje doživljava isključivo kao dodatni kanal za distribuciju tiskanog sadržaja, a ne kao zasebni medij sa svojom filozofijom rada“ (Brautović 2011: 29). Unatoč tome, *Vecernji.hr* opstao je, danas prati i drži korak s najnovijim trendovima na tržištu pa tako osim postojanja profila na različitim društvenim mrežama, proizvodi moderne *online* sadržaje kao što su podcast, javljanja uživo i ankete. Kao jedan od najčitanijih hrvatskih web portala, po uzoru na

¹⁷ Prema: <https://www.vecernji.hr/vijesti/uspjeli-smo-jer-smo-citateljima-poceli-nuditi-vise-nego-drugi-mediji-947636> (pristupljeno 18. kolovoza 2022.)

brojne europske odnosno svjetske medije, *Vecernji.hr* također je počeo s naplatom dijela digitalnog sadržaja.

2.3.2. *Dagens Nyheter*

Švedske dnevne novine *Dagens Nyheter*, skraćeno *DN*, pokrenuo je Rudolf Wall još 1864. godine u Stockholmu te su kao jutarnje novine mogle biti distribuirane diljem države i jednako tako uključivati najnovije pokrajinske vijesti (Gustafsson i Rydén 2010: 102). Novine prate nacionalne i međunarodne teme, jednako kao i web stranica odnosno portal. Dio sadržaja koji je dostupan *online* naplaćuje se, kao što je to uobičajena praksa u razvijenijim europskim državama, dok takve stvari za Hrvatsku još uvijek predstavljaju novost kojoj se većina korisnika odupire. Povrh svega, *Dagens Nyheter* općenito je jedan od najznačajnijih medija na području Švedske.

Primjerice, redakcija *Dagens Nyhetera* još je 1970-ih godina pokrenula rubriku „DN Debatt“ u kojoj svaki dan objavljuju članak za koji vjeruju da sadrži zanimljivu vijest ili neko novo razmišljanje.¹⁸ Novinari se nužno ne moraju slagati s debaterom, već kvalitetan tekst objavljuju kako bi potaknuli i ostale čitatelje da se svojim odgovorima uključe u raspravu, a sve u cilju kako bi se stvorio širi krug ljudi koji mogu čuti mišljenja s različitih strana. Svakog dana objave (djelomično u papirnatom izdanju, djelomično *online*) većinom jedan tekst koji odaberu te su svi ostali čitatelji pozvani poslati odgovore na odabrani debatni članak. Uz detaljno pojašnjenje uputa kako napisati tekst, ovakva praksa lako može privući veći broj čitatelja odnosno korisnika. *Dagens Nyheter* na ovakav način razvija i građanski oblik novinarstva. U glavne rubrike, osim „DN Debate“, također pripadaju „vijesti“, „Švedska“, „svijet“, „ekonomija“, „kultura“, „sport“, „klima“ i „vođa“, dok su posebno istaknute podrubrike „politika“, „rat u Ukrajini“, „covid-19“, „činjenice o stvarima“, „znanost“ i „savjet DN-a“. Svaka glavna rubrika dijeli se na više specijaliziranih što svjedoči kredibilitetu sveobuhvatnoga novinarskog izvještavanja.

¹⁸ Prema: <https://www.dn.se/debatt/fragor-och-svar-om-dn-debatt/> (pristupljeno 2. lipnja 2022.)

3. ANALIZA SADRŽAJA

Cilj analize sadržaja, kao odabrane metode završnog rada, bio je prikazati učestalost praćenosti odabranih rukometnih prvenstava u hrvatskom i švedskom mediju, usporediti ista prvenstva odnosno izvještavanje od strane analiziranih portala, kao i provjeriti četiri hipoteze postavljene prije početka provedbe analize. Za analizu koristio se sadržaj hrvatskog portala *Vecernji.hr* i švedskog portala *DN.se*.

3.1. Hipoteze i metodologija

U završnom radu postavljene su sljedeće četiri hipoteze:

H1: Švedski portali daju veću pozornost ženskom rukometu od hrvatskih portala;

H2: Švedski portali daju jednaku pozornost muškom i ženskom rukometu;

H3: Hrvatski portali daju veću pozornost muškom rukometu od švedskih portala;

H4: Hrvatski portali daju veću pozornost muškom od ženskog rukometa.

Metodologija završnog rada temelji se na analizi sadržaja portala *Vecernji.hr* i *DN.se* te obuhvaća razdoblje od kraja mjeseca studenoga pa do početka mjeseca veljače. Točnije, analiza sadržaja provedena je od 27. studenoga 2021. godine do 2. veljače 2022. godine. Pošto je SP za žene u Španjolskoj održano u prosincu 2021. godine, a EP za muškarce u Mađarskoj i Slovačkoj u siječnju 2022. godine, odabran je navedeni, dulji raspon praćenja izvještavanja koji također uključuje sadržaj koji je prethodio natjecanjima (npr. najave) te sadržaj koji je objavljen nakon njihova završetka (npr. završni dojmovi, analize, odjeci).

3.2. Analiza sadržaja – Svjetsko prvenstvo za rukometašice

Prvo SP za rukometašice u organizaciji IHF-a održano je davne 1957. godine u Jugoslaviji, a naslov prvakinja osvojile se rukometašice Čehoslovačke.¹⁹ Prošlogodišnje SP,

¹⁹ Prema: <https://archive.ihf.info/upload/PDF-Download/WomenWorldCh/yug57.pdf> (pristupljeno 4. kolovoza 2022.)

koje je predmet analize ovoga završnog rada, bilo je 25. po redu te prvo na kojem su sudjelovale čak 32 reprezentacije raspoređene u osam skupina. Prvenstvo se igralo od 1. do 19. prosinca u četiri grada u Španjolskoj: Granollers, Castellón, Torrevieja i Llíria.²⁰ Naslov svjetskih prvakinja na kraju su osvojile rukometašice Norveške, što im je ujedno bila i četvrta titula svjetskih prvakinja čime su se izjednačile s reprezentacijom Rusije koja je do tada imala najviše osvojenih zlatnih odličja.²¹ Kada se zbroje sve osvojene medalje, Norveškoj je ovo bila 11. po redu, što je najviše u povijesti naspram svih ostalih reprezentacija.²² Reprezentacija Švedske završila je na petom mjestu, dok su rukometašice Hrvatske bile 18. u ukupnom poretku.

3.2.1. Analiza na portalu *Vecernji.hr*

Zanimanje za ženski rukomet u hrvatskim medijima i popularnost hrvatske ženske rukometne reprezentacije znatno su porasli nakon osvajanja trećeg mjesta na EP u Danskoj održanom u prosincu 2020. godine. Sukladno tome, u medijima i javnosti vladao je nešto veći interes za sljedeće natjecanje, koje je upravo bilo SP u Španjolskoj 2021. godine.

Tijekom analiziranog perioda, na portalu *Vecernji.hr* ukupno je objavljeno 56 tekstova i to u razdoblju od 27. studenoga zaključno do 19. prosinca kada je odigrana posljednja, finalna utakmica prvenstva. Kako se radi o hrvatskom portalu, bilo je očekivano kako će većina objavljenog sadržaja biti vezana uz hrvatsku reprezentaciju. Rukometašice Hrvatske bile su smještene u skupini G gdje su upisale jednu pobjedu (protiv Paragvaja) te dva poraza (od Japana i Brazila) čime su se plasirale u drugu fazu natjecanja. Zanimanje za praćenje reprezentacije smanjilo se zbog dva upisana poraza na početku samog natjecanja, a također treba istaknuti kako je portal *Vecernji.hr* puno veću pozornost davao drugim sportovima. Ovdje svakako treba spomenuti nogomet jer, osim što je još trajalo hrvatsko prvenstvo, također su se igrale ligaške utakmice u Engleskoj, Španjolskoj, Njemačkoj, Italiji i Francuskoj, tj. utakmice pet najboljih nogometnih liga svijeta. U drugoj fazi natjecanja SP za rukometašice, nakon plasmana u drugi krug Hrvatska je bila smještena u skupinu četiri gdje je odigrala tri utakmice te upisala jednu pobjedu (protiv Argentine) i dva poraza (od Španjolske i Austrije) čime se oprostila od natjecanja. Medijska pozornost, kao i pozornost javnosti, gotovo u potpunosti je

²⁰ Prema: <https://www.ihf.info/media-center/events/25th-ihf-womens-world-championship> (pristupljeno 11. srpnja 2022.)

²¹ Prema: <https://www.ihf.info/competitions/women/307/-25th-ihf-womens-world-championship/66403/news/83109> (pristupljeno 4. kolovoza 2022.)

²² Isto.

splasnula, a objave su postajale sve rjeđe. Unatoč tome, prvenstvo je do kraja popraćeno, a završetak je uključivao finalnu utakmicu.

3.2.1.1. Dominantni novinarski rodovi na *Vecernji.hr*

U objavama portala *Vecernji.hr* ponajviše su prevladavale vijesti, intervjui, *liveblogging* uz mogućnost komentiranja, jednako kao reportaže, izvještaji i analize. Primjeri složenijih formi kao što je intervju javljaju se već na samom početku natjecanja. Dan nakon početka natjecanja *Vecernji.hr* donosi intervju s kapetanicom hrvatske reprezentacije Katarinom Ježić.²³ Navedeni primjer možemo svrstati u profilni intervju prema Missouri grupi. „Osobu koju intervjuiramo želimo temeljito predstaviti, prikazati je u punom sjaju ili zbog nekog posebnog razloga“ (Malović 2006: 222). Kao i kod ostalih profilnih intervjuja, ovdje također treba istaknuti kako navedeni primjer uključuje „podatke o osobi; anegdote i događaje vezane za osobu“ (Malović 2006: 222). Isto tako su prisutne manje poznate i zanimljive informacije, primjerice kako se hrvatska rukometašica nekad bavila plivanjem ili zbog kojeg razloga nosi kratku kosu. Ovakav novinarski rod ima slične karakteristike kao i portret ličnosti, a također je vezan uz nastup na SP te zbog toga predstavlja sveobuhvatan način izvještavanja i samim time dokazuje zanimanje za natjecanje.

Jednako tako treba istaknuti *liveblogging* koji se pojavljivao u objavama kada je hrvatska reprezentacija igrala utakmice. Svaki značajni događaj na utakmici (npr. gol, sedmerac, obrana vratara i sl.) istovremeno je praćen tekstom na portalu uz jasno istaknutu minutu događaja i trenutni rezultat te mogućnost komentiranja od strane posjetitelja portala.²⁴ Ovakav način izvještavanja daje posjetiteljima novu mogućnost interaktivnosti i izražavanja vlastitog mišljenja izravno na portalu te, naravno, komentiranja i tuđih napisa. Primjer *liveblogginga* prikazan je na *Slici 3.2.1.1.1*.

²³ Prema: <https://www.vecernji.hr/sport/hrvatskoj-kapetanicu-zivot-je-promijenila-upala-pluca-a-na-svakom-natjecanju-nosi-posebnu-frizuru-1543939> (pristupljeno 3. kolovoza 2022.)

²⁴ Prema: <https://www.vecernji.hr/sport/uzivo-hrvatska-drugi-krug-otvara-protiv-argentine-sanse-za-cetvrtfinale-su-nam-male-1545741> (pristupljeno 3. kolovoza 2022.)

Slika 3.2.1.1.1. Primjer liveblogginga utakmice Hrvatske na ženskom SP, izvor: <https://www.vecernji.hr/sport/uzivo-hrvatska-drugi-krug-otvara-protiv-argentine-sanse-za-cetvrtfinale-su-nam-male-1545741>

3.2.2. Analiza na portalu DN.se

Švedska ženska rukometna reprezentacija ostvarila je znatno bolji uspjeh od hrvatske, završivši natjecanje na visokom petom mjestu. Tijekom analiziranog razdoblja, točnije od prve objave koja datira iz 30. studenoga 2021. godine pa sve do posljednje iz 22. prosinca iste godine, ukupno je zabilježeno 29 tekstova.

Švedska je u grupi D prvenstvo započela s dvije pobjede (protiv Uzbekistana i Portorika) i jednim remijem (protiv Nizozemske), dok je u drugoj fazi natjecanja s još dvije pobjede (protiv Kazahstana i Rumunjske) te jednim remijem (protiv Norveške) izborila četvrtfinale. U četvrtfinalu je bila poražena od Francuske, nakon čega učestalost objava i medijska praćenost švedske reprezentacije opada. Ovdje također treba napomenuti da se radi o švedskom portalu, te da je zbog toga većina objava bila je vezana uz njihovu reprezentaciju. Važno je istaknuti kako se radi o portalu čiji se dio sadržaja naplaćuje, posebno kada se radi o već spomenutim, složenijim formama. Neovisno o ispadanju njihove reprezentacije s prvenstva, posljednje utakmice također su popraćene na portalu DN.se. U usporedbi s ostalim sportovima koji su popularni u Švedskoj, kao što su skijanje, hokej na ledu, skijaški skokovi ili nogomet, rukomet je prilično marginaliziran i manje praćen od navedenih sportova.

3.2.2.1. Dominantni novinarski rodovi na *DN.se*

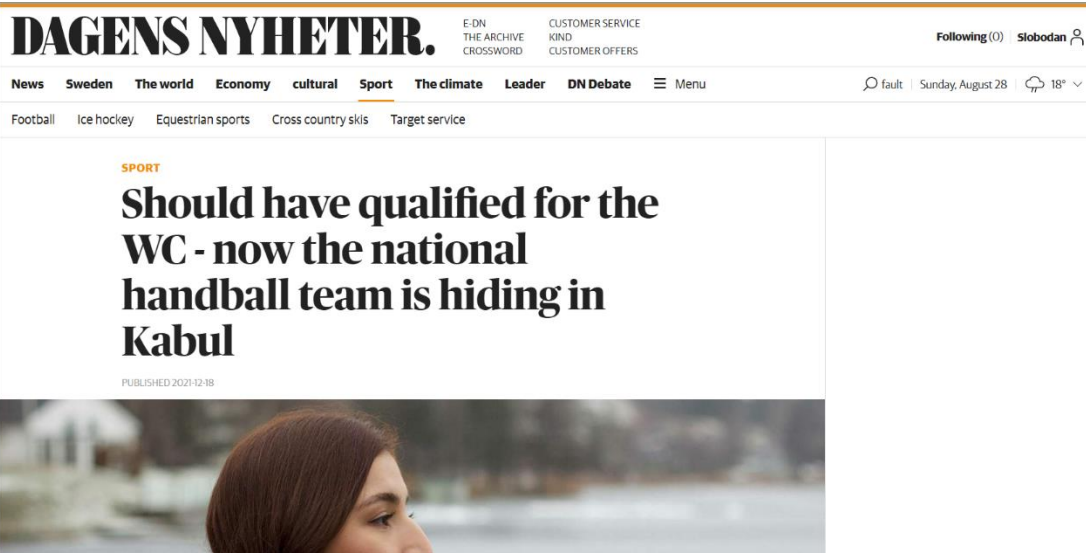
U objavama portala *DN.se* prevladavale su složenije forme, kao što su intervjui, analize i izvještaji, dok su od jednostavnijih formi najčešće bile prisutne kraće vijesti. Za razliku od hrvatskog medija, nije zabilježen niti jedan slučaj *liveblogginga*, dok se objave vezane uz atmosferu, smještaj i organizaciju cijelog prvenstva pojavljuju tek u dvije reportaže.

Često je prisutna forma izvještaja, tj. proširene vijesti koja, uz izjave nekoliko sugovornika, prelazi u analizu kojom se objašnjava mogući rasplet daljnje faze natjecanja. Sve navedeno je prisutno i u primjeru objave nakon odigrane utakmice s Nizozemskom, naslovljenog „Remi u trileru Svjetskog prvenstva protiv Nizozemske: 'Osjećaj je kao kod poraza“.²⁵ Istaknuti primjer zadovoljava pravila pisanja vijesti kao što su relevantnost, aktualnost, važnost i zanimljivost, dok je sama vjerodostojnost potkrepljena izjavama švedske igračice Nine Dano i pomoćne kapetanice reprezentacije Johanne Wiberg. Dodatno, na kraju teksta pregledno se pojavljuje raspored nadolazećih utakmica švedske reprezentacije.

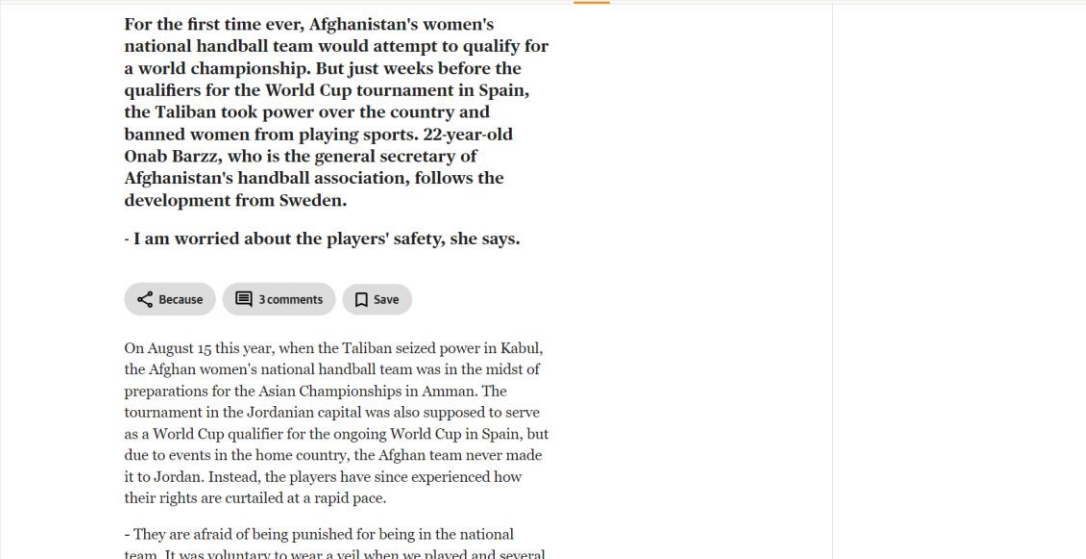
Kredibilitet novinarskog pristupa i izvještavanja podupiru tekstovi kao što je reportaža o afganistanskoj ženskoj rukometnoj reprezentaciji koja se pokušala kvalificirati na SP, no nije uspjela zbog talibanskog preuzimanja vlasti u državi čime su ujedno ženama zabranili bavljenje sportom.²⁶ U trenutku preuzimanja vlasti, afganistanska reprezentacija bila je u jeku priprema za Azijsko prvenstvo u rukometu preko kojeg se trebala kvalificirati na SP u Španjolskoj. No, zbog događaja u državi, reprezentativke su bile prisiljene odustati od kvalifikacija, a *DN.se* donosi priču kroz intervju s Onab Barzz, glavnom tajnicom Rukometnog saveza Afganistana koja je razvoj događaja pratila iz Švedske. Reportaža, prikazana na *Slici 3.2.2.1.1.* i *Slici 3.2.2.1.2.*, jasno prikazuje nejednakost i sužavanje ljudskih prava, počevši od rukometnog prvenstva do sustavnih problema vlasti i države. Jednako kao i na portalu *Vecernji.hr*, švedski portal *DN.se* također ima vrlo dobar i ozbiljan način izvještavanja koji u ovom slučaju ne staje samo na rukometnom prvenstvu, već proširuje granice i prelazi na druge sfere i probleme.

²⁵ Prema: <https://www.dn.se/sport/oavgjort-i-vm-rysaren-mot-nederlanderna/> (pristupljeno 3. kolovoza 2022.)

²⁶ Prema: <https://www.dn.se/sport/skulle-kvalat-till-vm-nu-gommer-sig-handbollslandslaget-i-kabul/> (pristupljeno 4. kolovoza 2022.)

Slika 3.2.2.1.1. Primjer reportaže s Onab Barzz, izvor: <https://www.dn.se/sport/skulle-kvalat-till-vm-nu-gommer-sig-handbollslandslaget-i-kabul/>

Slika 3.2.2.1.2. Primjer reportaže s Onab Barzz, izvor: <https://www.dn.se/sport/skulle-kvalat-till-vm-nu-gommer-sig-handbollslandslaget-i-kabul/>

3.3. Analiza sadržaja – Europsko prvenstvo za rukometaše

EP u rukometu za muškarce, na kojem su sudjelovale 24 reprezentacije raspoređene u šest skupina, održalo se od 13. do 30. siječnja 2022. godine u pet gradova u Mađarskoj i Slovačkoj: Budimpešta, Szeged, Debrecen, Bratislava i Košice.²⁷ Bilo je to ukupno 15. EP za

²⁷ Prema: <https://ehfeuro.eurohandball.com/men/2022/> (pristupljeno 11. srpnja 2022.)

rukometaše, dok se prvo održalo 1994. godine u Portugalu na kojem je sudjelovalo 12 reprezentacija. Već na prvom EP švedski rukometaši osvojili su zlatno odličje, dok je Hrvatska završila na visokom trećem mjestu.²⁸ Najviše uspjeha na EP ima upravo Švedska koja je osvojila šest medalja, točnije pet zlatnih i jednu srebrnu. Velike uspjehe na EP nanizali su i hrvatskih rukometaši koji su osvojili jednak broj medalja kao i švedski rukometaši, ali niti jedno zlato. Hrvatska je u svojoj povijesti osvojila po tri srebra i bronce, a zlato je uvijek izostalo, čak i na prijašnjem EP koje se igralo 2020. godine u Austriji, Norveškoj i Švedskoj kada su u finalu poraženi od Španjolske. Bogata povijest uz uspjehe švedske i hrvatske reprezentacije u muškom rukometu naslućivala je detaljno praćenje i ovogodišnjeg EP od strane analiziranih portala. Švedska se ponovno vratila na pobjedničke staze i osvojila zlatno odličje i titulu prvaka, dok je Hrvatska završila na osmom mjestu, iako su hrvatski rukometaši na prvenstvo stigli kao aktualni viceprvaci.

3.3.1. Analiza na portalu *Vecernji.hr*

Još od 1990-ih u Hrvatskoj, pogotovo zahvaljujući vrhunskim rezultatima, u javnosti vlada velik interes za mušku rukometnu reprezentaciju. Upravo zbog toga je portal *Vecernji.hr* za EP u Mađarskoj i Slovačkoj otvorio posebnu podrubriku gdje su objavljivali sav sadržaj vezan uz prvenstvo.

Izvještavanje je počelo još 19. prosinca 2021. godine, a završilo 1. veljače 2022. godine pri čemu je ukupno zabilježena 171 objava. Ovdje treba istaknuti kako je praćenje hrvatske rukometne reprezentacije počelo vrlo rano, gotovo mjesec dana prije početka samog prvenstva. U prvoj fazi natjecanja Hrvatska je u skupini C doživjela jedan poraz (od Francuske) te upisala dvije pobjede (protiv Srbije i Ukrajine) čime se plasirala u drugu fazu natjecanja gdje je bila smještena u prvu skupinu. U prvoj skupini upisala je dva poraza (od Crne Gore i Danske), jednu pobjedu (protiv Islanda) i jedan remi (protiv Nizozemske). Hrvatski rukometaši prvenstvo su završili na osmom mjestu, što je za hrvatsku javnost bilo pomalo razočaravajuće. Unatoč tome što se hrvatska reprezentacija nije uspjela plasirati u završnicu natjecanja, izvještavanje o prvenstvu je i dalje nastavljeno pa možemo zaključiti kako se ovdje radi o sveobuhvatnom, ozbiljnom novinarskom pristupu. Najpopularniji sport u Hrvatskoj je nogomet, no činjenica da je portal *Vecernji.hr* napravio posebnu podrubriku vezanu uz EP u

²⁸ Prema: <https://ehfeuro.eurohandball.com/men/2022/about/ehf-euro-history/> (pristupljeno 4. kolovoza 2022.)

rukometu, još jednom svjedoči da rukomet, iako marginalan sport, ipak ima važnu ulogu u hrvatskoj javnosti. Podrubrika je prikazana na *Slici 3.3.1.1.*

Slika 3.3.1.1. Posebna podrubrika za EP za muškarce 2022., izvor: <https://www.vecernji.hr/2022-rukomet-ep>

3.3.1.1. Dominantni novinarski rodovi na *Vecernji.hr*

Na portalu *Vecernji.hr* tijekom prvenstva objavljeno je puno raznovrsnog sadržaja, počevši od kraćih zanimljivosti u obliku vijesti pa do složenijih formi u obliku reportaža s prvenstva i osvrta na utakmice kojima se donosila pozadina natjecanja. Ponovno kao razliku u odnosu na *DN.se* treba istaknuti formu *liveblogginga* koja je bila prisutna kod muškog EP, jednako kao i kod ženskog SP-a.²⁹ Za vrijeme svake utakmice hrvatske reprezentacije na portalu se, iz minute u minutu, uživo objavljivao kratko opisan svaki važniji događaj. Također je bio napisan trenutni rezultat utakmice, dok su posjetitelji mogli ostavljati komentare. Forma *liveblogginga* još jednom je čitateljima omogućavala interaktivnost te izražavanje vlastitih stavova.

²⁹ Prema: <https://www.vecernji.hr/sport/uzivo-od-18-00-hrvatska-nema-pravo-na-kiks-ukrajina-je-ulaznica-za-drugi-krug-1555939> (pristupljeno 5. kolovoza 2022.)

Na velikom broju objava bila je na dnu teksta tablica skupine s trenutnim stanjem bodova i gol razlikom.³⁰ Nije bilo prisutno samo izvještavanje o prvenstvu, već su objavljivane priče o hrvatskim, ali i igračima iz drugih reprezentacija te njihova iskustva. Primjerice, priča o nizozemskom vrataru Thijsu van Leeuwenu koji je u reprezentaciju pozvan naknadno, tek u drugom krugu kada su prva dva vratara, kao i njihova prva zamjena, bila pozitivna na COVID-19.³¹ Zbog toga se Leeuwen morao izravno s posla uputiti na EP, što istovremeno predstavlja neobičnu i zanimljivu priču.

Vecernji.hr tijekom prvenstva također je objavljivao i sadržaj u obliku podcasta, oglednog primjera digitalne ere i rastućeg trenda *infotainmenta* koji se u Hrvatskoj popularizirao tijekom posljednjih nekoliko godina. Ovdje treba istaknuti iznimno praćen podcast s bivšim izbornikom hrvatske reprezentacije Linom Červarom.³² Podcast napravljen u studiju *Večernjeg lista*, koji se također mogao pratiti preko platforme *Youtube*, trajao je gotovo dva sata te se nije bavio isključivo rukometom, već je donosio cjelokupnu priču o reprezentaciji, njihovim nastupima, drugim osobama i svim ostalim faktorima koji su utjecali na hrvatski rukomet.

3.3.2. Analiza na portalu *DN.se*

Unatoč tome što je Švedska iznimno uspješna rukometna reprezentacija, u posljednjih desetak godina nisu imali velik broj osvojenih medalja koje je javnost očekivala. Neovisno o tome, zbog visoke kvalitete igre i bogate rukometne povijesti, pozornost je uvijek usmjerena na međunarodna rukometna prvenstva pa je isto bilo za očekivati i za EP u Mađarskoj i Slovačkoj. Općenito možemo reći kako se kvalitetniji rukomet, prvenstveno zbog dulje povijesti, ali i boljih uvjeta, igra u sjevernijim europskim državama.

Na portalu *DN.se* praćenje švedske rukometne reprezentacije započelo je 1. siječnja 2022. godine te trajalo do 2. veljače iste godine pri čemu je ukupno zabilježeno 75 objava. Švedska reprezentacija je natjecanje započela u skupini E gdje je upisala jednu pobjedu (protiv Bosne i Hercegovine), jedan poraz (od Španjolske) i jedan remi (protiv Češke) čime je

³⁰ Prema: <https://www.vecernji.hr/sport/uzivo-od-15-30-oslabljena-hrvatska-protiv-crne-gore-nema-pravo-na-kiks-1556703> (pristupljeno 5. kolovoza 2022.)

³¹ Prema: <https://www.vecernji.hr/sport/najluda-prica-rukometnog-eura-direktno-s-posla-dosao-braniti-i-postao-igrac-utakmice-1557398> (pristupljeno 5. kolovoza 2022.)

³² Prema: <https://www.vecernji.hr/sport/lino-cervar-u-vecernjakovu-studiju-komentira-nastup-hrvatske-na-europskom-prvenstvu-1558381> (pristupljeno 5. kolovoza 2022.)

osigurala plasman u daljnju fazu natjecanja u drugoj skupini. Pobjedivši Rusiju, Poljsku, Njemačku i Norvešku u drugoj fazi, Švedska je izborila polufinale u kojem je također svladala Francusku za plasman u finale. U finalnoj utakmici snage je odmjerila protiv Španjolske te uzela zlatno odličje.

Iako je Švedska imala lošiji ulazak u turnir, kroz sljedeće utakmice njihova igra je napredovala te su švedski rukometaši nanizali brojne pobjede čime je i medijsko izvještavanje počelo biti intenzivnije.

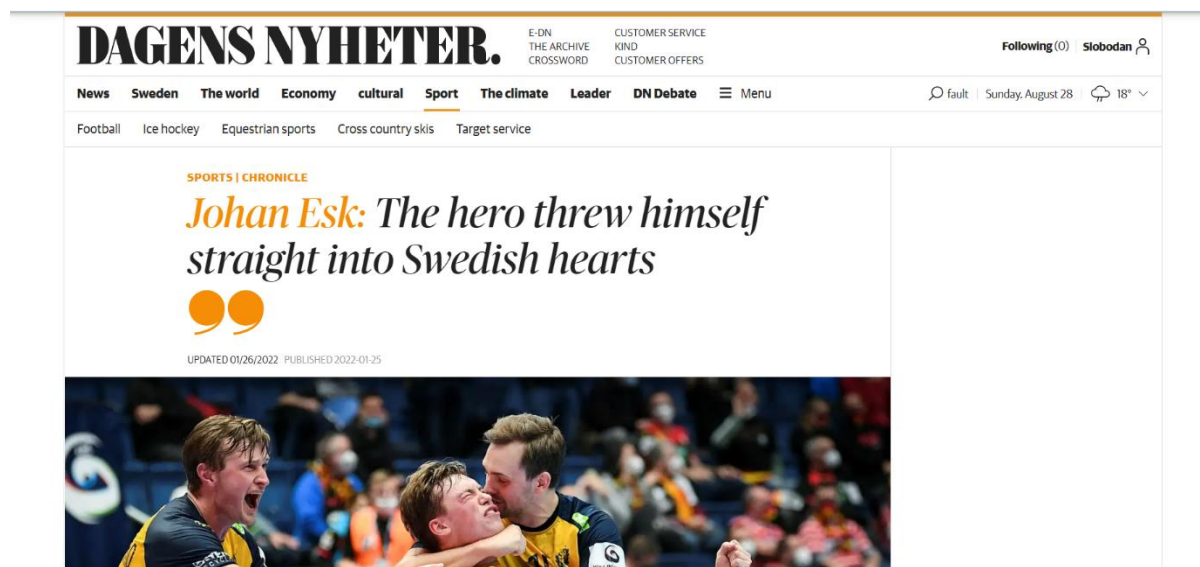
3.3.2.1. Dominantni novinarski rodovi na *DN.se*

Kraće forme, prvenstveno u obliku vijesti, bile su rjeđe i uglavnom vezane uz druge reprezentacije. S druge strane, objave vezane uz švedsku reprezentaciju bile su složenije te se radilo o analizama, intervjuima s reprezentativnim igračima odnosno trenerom te o sveobuhvatnim izvješćima. Primjer tematskog intervjua u kojem autora prvenstveno zanima prvenstvo i igra švedske reprezentacije objavljen je na dan prve utakmice druge faze natjecanja, protiv Rusije, a sugovornik je bio švedski reprezentativac Hampus Wanne koji je tada bio vodeći strijelac svoje momčadi.³³ U intervjuu većinom prevladavaju otvorena pitanja te je vidljiva kvalitetna novinarskog izvještavanja koja se ogleda u analiziranju dosadašnje igre švedske reprezentacije (npr. broj zabijenih golova, koliko ih je postignuto sa sedam metara, usporedba fizičke snage naspram reprezentacije Rusije, tadašnjeg protivnika u nadolazećoj utakmici). Kod ovog primjera, kao i kod većine drugih objava, na kraju teksta je prisutan kratak pregled budućih utakmica uz tablicu skupine (u kojoj se nalazi švedska reprezentacija) s trenutnim stanjem bodova i gol razlikom, kao i još jedna kratka analiza cjelokupne situacije na EP s gledišta švedske reprezentacije.

Pred kraj prvenstva pojavljivalo se i nekoliko objava istog dana, a tekstove su objavljivali i drugi autori. Radilo se o tzv. kronikama, odnosno, kolumnama. Autor nekoliko kolumni bio je sportski novinar *Dagens Nyhetera* Johan Esk. Slikovitost opisa, britkost izražavanja, jasnoća stava i emocionalni naboj kao glavna obilježja, u ovom slučaju jednako kao zanesenost švedskog novinara pisanjem o njegovoj reprezentaciji evidentan su primjer

³³ Prema: <https://www.dn.se/sport/wanne-om-hemligheten-bakom-hundraprocentiga-straffsviten-det-ar-ett-mentalt-spel/> (pristupljeno 5. kolovoza 2022.)

kolumne kao subjektivnog novinarskog žanra.³⁴ Već ranije spomenut dulji period bez osvajanja medalje naveden je na kraju teksta kada subjektivni naboj autora kulminira u završnoj rečenici u kojoj spominje kako se švedska reprezentacija ponovno vratila u svjetski vrh.³⁵ Primjer kolumne Johana Eska prikazan je na *Slici 3.3.2.1.1.*

Slika 3.3.2.1.1. Primjer kolumne Johana Eska, izvor: <https://www.dn.se/sport/johan-esk-hjalten-kastade-sig-rakt-in-i-svenska-hjartan/>

Jednako tako, pred kraj prvenstva zabilježeni su i primjeri razgovora u kojima se donose osobne priče trenerskog osoblja usko vezanog uz reprezentaciju. U dva navrata portal *DN.se* donosi intervju s Martinom Boquistom, nekadašnjim uspješnim švedskim reprezentativcem.³⁶ Boquist je za vrijeme prvenstva bio jedan od dokapetana švedske reprezentacije čija je uloga bila da podupire glavnog trenera s kojim razrađuje ideje, čime je praktično uključen u predstavljanje taktike momčadi prije nadolazećih utakmica.³⁷ Donošenjem novih, prije svega pozadinskih priča, proširuje se izvještavanje o samom prvenstvu i reprezentaciji čime se privlači još više čitateljstva na portal, ali i za novine.

³⁴ Prema: <https://www.dn.se/sport/johan-esk-hjalten-kastade-sig-rakt-in-i-svenska-hjartan/> (pristupljeno 5. kolovoza 2022.)

³⁵ Isto.

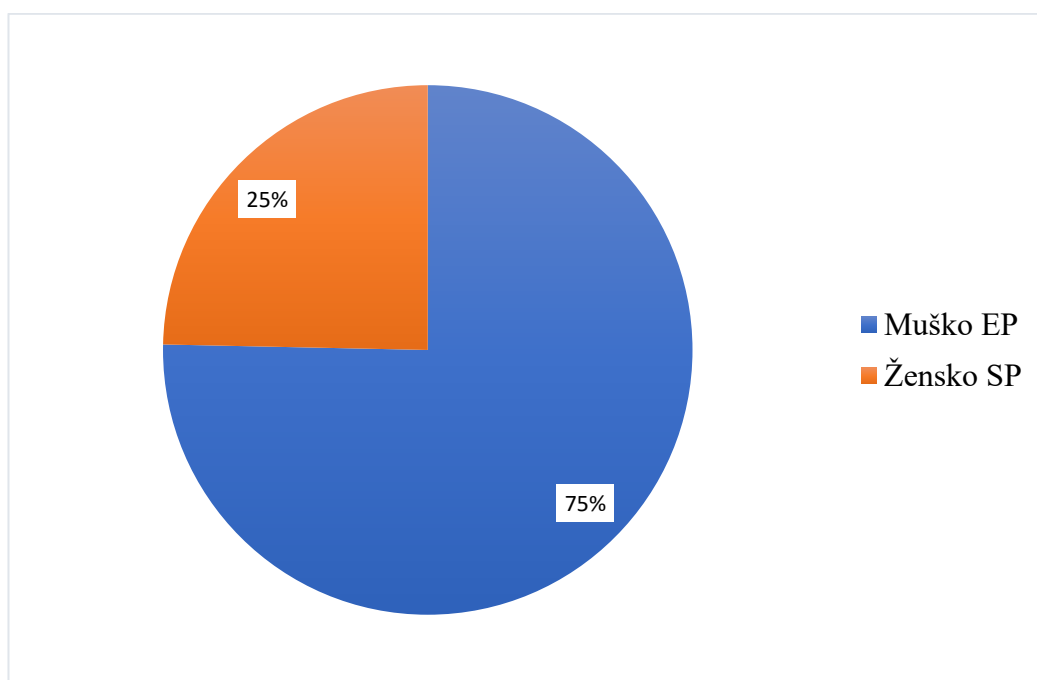
³⁶ Prema: <https://www.dn.se/sport/vann-em-guld-for-20-ar-sedan-vill-gora-det-igen-som-ledare-stora-likheter/> (pristupljeno 8. kolovoza 2022.)

³⁷ Prema: <https://www.dn.se/familj/handbollsledaren-firar-dubbelt/> (pristupljeno 8. kolovoza 2022.)

3.4. Evaluacija analize portala o praćenosti ženskog SP i muškog EP

Hrvatski i švedski medij pratili su oba rukometna prvenstva od početka do kraja, neovisno o tome jesu li njihove reprezentacije došle do finala ili su ispale u ranijem periodu natjecanja. Nakon provedene kvantitativne analize, zabilježene su određene sličnosti, ali i razlike u izvještavanju.

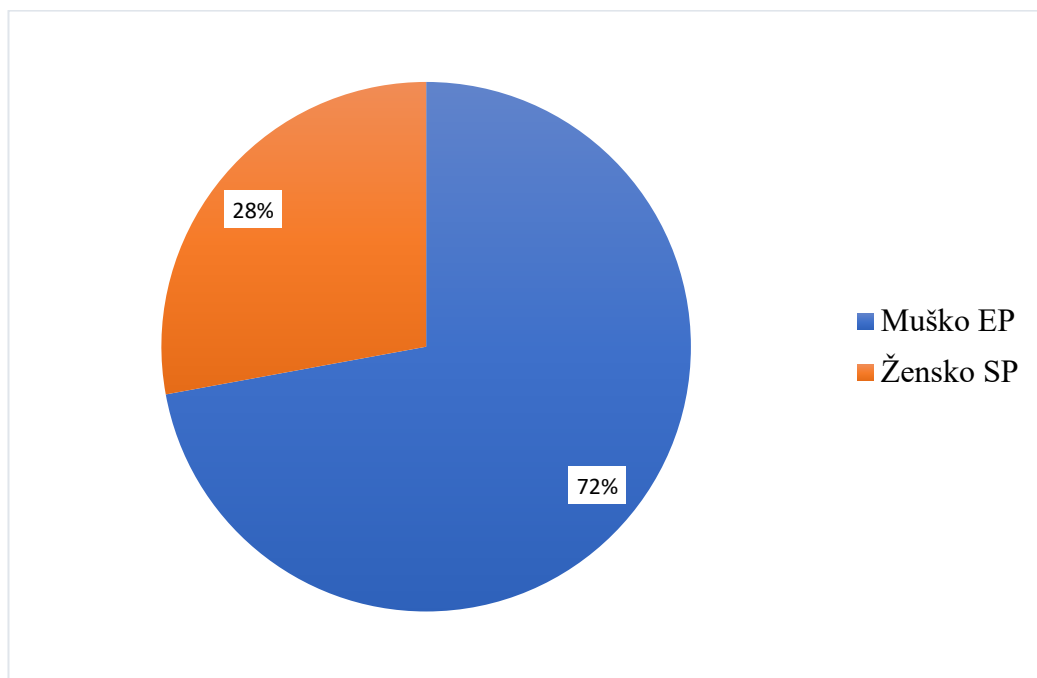
Vecernji.hr tijekom analiziranog perioda objavio je ukupno 56 tekstova vezanih uz žensko SP, dok je puno veća pozornost pripala muškom EP za koje je objavljen čak 171 tekst. Dakle, 25% od ukupnog broja objava bilo je vezano uz žensko SP, dok je preostalih 75% bilo vezano uz muško EP. Ovdje se radi o iznimno velikoj razlici praćenosti ženskog i muškog rukometnog natjecanja, koja je prikazana na *Grafu 1*. Točnije, objavljeno je 115 tekstova više vezanih o muškom EP u odnosu na žensko SP, što govori u prilog znatno većoj zastupljenosti sadržaja vezanog uz muški rukomet. Ukupan broj objava za oba prvenstva na portalu *Vecernji.hr* tijekom analiziranog razdoblja je 227.

Graf 1. Omjer objava o muškom i ženskom rukometu na portalu Vecernji.hr

Švedski portal *DN.se* također je veću pozornost dao muškom EP nego ženskom SP, čemu zasigurno pridonosi činjenica da je Švedska na kraju postala europski prvak u muškom

rukometu. Također treba spomenuti općenitu presumpciju kako je muški rukomet popularniji od ženskog. Kao što je i ranije spomenuto, nakon lošijeg ulaska u muško EP, švedska reprezentacija je nanizala brojne pobjede, ušla u samu završnicu natjecanja pa je medijsko izvještavanje postalo intenzivnije. Vrhunski rezultati u sportu, kao što je osvajanje elitnog natjecanja kao EP, privlače veće zanimanje publike, a samim time i veću medijsku pozornost. U analiziranom periodu objavljeno je 29 tekstova vezanih uz žensko rukometno natjecanje što iznosi 28% od ukupnog broja objava, prikazano na *Grafu 2*. Za muško rukometno natjecanje objavljeno je 75 tekstova odnosno 72% od ukupnog broja, što je također prikazano na *Grafu 2*. Dakle, razlika je 46 objava o muškom rukometu više nego o ženskom pa je kao i kod portala *Vecernji.hr*, ovdje također prisutna veća zastupljenost muškog prvenstva odnosno rukometa. Broj objavljenih tekstova na *DN.se* za vrijeme oba prvenstva je 104, što je znatno manje u odnosu na *Vecernji.hr* tijekom istog razdoblja.

Graf 2. Omjer objava o muškom i ženskom rukometu na portalu DN.se

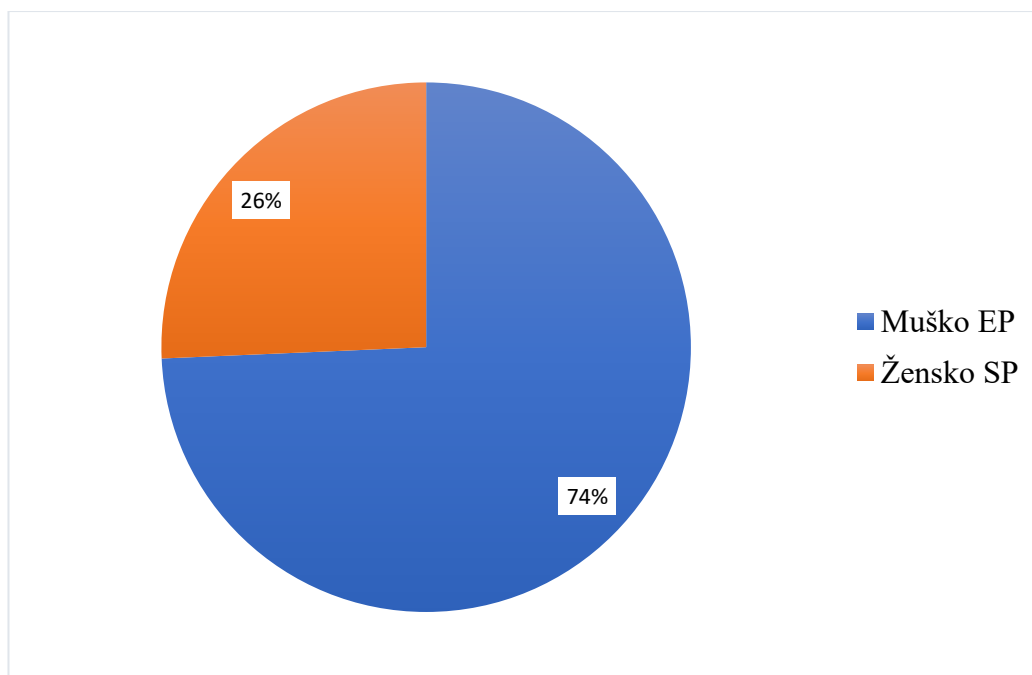
Portal *Vecernji.hr* objavio je, u usporedbi s *DN.se*, više tekstova o ženskom SP i muškom EP, a samim time i veći broj tekstova kada se sagledaju oba prvenstva zajedno. Osim veće zastupljenosti rukometnih objava na portalu *Vecernji.hr*, također treba istaknuti i veći broj objava o rukometu u muškoj kategoriji u usporedbi sa ženskom kategorijom. Situacija je ovdje ista i jasna za oba analizirana medija pa tako zbrojivši tekstove objavljene na oba portala glede

muškog EP, broj objava iznosi 246, dok za žensko SP taj broj iznosi 85. Sve zajedno, oba portala objavila su 161 tekst vezan uz muški rukomet više nego za ženski. Tijekom analiziranog razdoblja, oba portala zajedno su učestalo izvještavala o rukometnim prvenstvima pa konačan zbroj objavljenih tekstova je 331, što je prikazano u *Tablici 1*.

Tablica 1. Analiza sadržaja portala Večernjeg lista i Dagens Nyhetera

	<i>Večernji list</i>	<i>Dagens Nyheter</i>	Ukupan zbroj objavljenih tekstova o prvenstvu/prvenstvima
Žensko SP	56	29	85
Muško EP	171	75	246
Ukupan broj objavljenih tekstova na portalu/portalima	227	104	331

Kao što je to bio slučaj i u ranijim usporedbama kod oba portala pojedinačno, gotovo identičan omjer objava o muškom i ženskom prvenstvu prisutan je kod njihovog ukupnog zbroja objava. Što se tiče muškog EP, 74% ukupno objavljenog sadržaja na portalu *Vecernji.hr* i portalu *DN.se* odnosilo se na to prvenstvo, dok je samo 26% analiziranog sadržaja pripalo ženskom SP, što je prikazano u *Grafu 3*. Dakle, gotovo tri četvrtine analiziranog sadržaja odnosilo se na muški rukomet.

Graf 3. Ukupan omjer objava o muškom i ženskom prvenstvu na oba portala

U objavama hrvatskog portala *Vecernji.hr* bila je prisutna kombinacija jednostavnijih i složenijih formi uz naglasak na složenije. Najčešće su se pojavljivale vijesti, izvještaji, analize i *liveblogging* tijekom utakmica hrvatske muške i ženske reprezentacije. Osim što se više sadržaja objavilo za muško EP, treba istaknuti kako je ovdje uz *liveblogging* zabilježena forma podcasta, novog trenda *infotainment* koji je donosio jednu novu, modernu dimenziju novinarskog izvještavanja koja postaje sve popularnija. Za razliku od portala *Vecernji.hr*, švedski portal *DN.se* niti za jedno prvenstvo nije objavljivao podcaste te nije zabilježen niti jedan primjer *liveblogginga*. Općenito su prevladavale složenije novinarske forme, dok su one jednostavnije bile rjeđe. Ovdje treba istaknuti analize, izvještaje i intervjue te nekoliko primjera kolumni na kraju muškog EP, kao subjektivnog novinarskog žanra. Isto tako, više sadržaja je objavljeno za muško EP u usporedbi sa ženskim SP.

4. ZAKLJUČAK

Cilj ovoga završnog rada bio je napraviti usporednu analizu praćenja ženskog i muškog rukometa na hrvatskom i švedskom mediju te samim time dobiti općenitu sliku o zastupljenosti rukometa u muškoj i ženskoj kategoriji, kao i dobiti uvid u razliku izvještavanja između analiziranih medija. Kao hrvatski medij odabran je *Vecernji.hr*, portal *Večernjeg lista* odnosno dnevnih novina u Hrvatskoj, dok je kao švedski medij odabran *DN.se* odnosno portal švedskih dnevnih novina *Dagens Nyheter*. Analiza sadržaja napravljena je na temelju ženskog SP u Španjolskoj održanog 2021. godine te muškog EP u Mađarskoj i Slovačkoj održanog 2022. godine. Provedenom analizom sadržaja dobiven je vrlo dobar uvid u medijsku praćenost rukometnih reprezentativnih prvenstava, a dobiveni rezultati daju jasne odgovore na postavljene hipoteze.

Što se tiče prve postavljene hipoteze (H1), „Švedski portali daju veću pozornost ženskom rukometu od hrvatskih portala“, ona je opovrgnuta. Švedski portal, konkretno *DN.se*, tijekom analiziranog razdoblja objavio je 29 tekstova dok je hrvatski portal, *Vecernji.hr*, objavio 56 tekstova. Dakle, možemo zaključiti kako *Večernji list* daje veću pozornost ženskom rukometu u odnosu na *Dagens Nyheter*. Unatoč tome što je prvenstvo obilježila pandemija koronavirusa te što su rukometašice Hrvatske na kraju završile 18. u ukupnom poretku, a švedske reprezentativke na vrlo dobrom petom mjestu, švedski portal ipak je imao manje objava.

Rezultati analize sadržaja također su opovrgnuli i drugu hipotezu (H2) koja glasi „Švedski portali daju jednaku pozornost muškom i ženskom rukometu“, što je jasno izraženo u velikoj razlici u broju objava vezanih uz ženski i muški rukomet. *DN.se* je objavio 29 tekstova za žensku rukometnu reprezentaciju, dok su rukometaši bili znatno više zastupljeni, točnije, u 75 objava. Treba istaknuti kako su rukometaši, koji su na kraju osvojili zlatno odličje, i rukometašice ostvarili iznimne rezultate pa broj objava portala *DN.se* pomalo iznenađuje te se kvantitativno čini nedovoljnim.

Vjerojatno najzanimljivija hipoteza je bila ona treća (H3) koja je glasila „Hrvatski portali daju veću pozornost muškom rukometu od švedskih portala“. Hrvatska muška rukometna reprezentacija imala je značajnu ulogu u etabliranju države kao jake sportske nacije, počevši još od 1990-ih godina, pa visoka očekivanja i osvajanje medalje nisu rijetkost. Isto je bilo i s ovogodišnjim EP pa ne čudi velik broj objava, točnije 171 objavljeni tekst. U usporedbi

sa švedskim portalom, koji je objavio 75 tekstova, možemo zaključiti kako je treća hipoteza potvrđena. Ovdje treba istaknuti kako je Švedska također jaka i etablirana sportska nacija, u kojoj je rukomet također vrlo popularan i uspješan sport. Upravo zbog toga se, kao i zbog osvojene zlatne medalje, odnosno, titule europskih prvaka 2022. godine, broj objavljenih tekstova čini nedovoljnim, tj. neočekivano malim.

Posljednja postavljena hipoteza (H4) glasila je „Hrvatski portali daju veću pozornost muškom od ženskog rukometa“ čiji je cilj bila provjera zastupljenosti medijskog sadržaja vezanih uz mušku i žensku kategoriju u rukometu. Analiza sadržaja pokazala je kako je portal *Vecernji.hr* objavio 56 tekstova vezanih uz žensko SP, dok je muško EP dobilo znatno veću pozornost, točnije objavljen je 171 tekst. Dakle, četvrta hipoteza je potvrđena jer je zaključeno kako hrvatski portali zaista pridaju više pozornosti muškom u odnosu na ženski rukomet. Potvrđivanje posljednje hipoteze nije iznenađujuće jer je muški sport gotovo uvijek popularniji i medijski zastupljeniji, što nije samo odgovornost medija, već i samih čitatelja, odnosno publike.

Dakle, analiza je pokazala kako i u hrvatskim i švedskim medijima objave o muškom rukometu prevladavaju u odnosu na ženski rukomet. Unatoč tome što ženski rukomet, kao i općenito sportovi u ženskoj konkurenciji, postaju posljednjih godina sve zastupljeniji, pozornost medija i publike je prvenstveno usmjerena na mušku konkurenciju pa se, kao što je i analiza pokazala, objavljuje trostruko više sadržaja o muškom rukometu. Uspjeh reprezentacije na najvećim scenama, slično kao i kluba u elitnim natjecanjima, doprinosi većoj medijskoj pozornosti. No uspjeh nije presudan jer, kako se pokazalo na provedenoj analizi, hrvatska muška i ženska reprezentacija ostvarile su lošiji plasman u odnosu na švedske reprezentacije, pa su svejedno dobile veću medijsku pozornost u svojim domaćim medijima.

Osim što su oba portala davala znatno veću pozornost muškom rukometu, isto tako su na njima zabilježeni novinarski žanrovi kao što su vijesti, intervjui, reportaže i izvještaji. Još jedna sličnost koju treba istaknuti jest sveobuhvatno praćenje oba prvenstva od početka pa do kraja, uključujući najave i odjeke. Razlike se prije svega pojavljuju u broju objava odnosno količini objavljenog sadržaja gdje portal *Vecernji.hr* prednjači, kao i u korištenju formi *liveblogginga* i podcasta koje nisu zabilježene na portalu *DN.se*.

Iako rukomet nije najpopularniji sport u Švedskoj (gdje prvenstveno dominiraju zimski sportovi kao što je hokej, ali i nogomet) i Hrvatskoj (gdje je nogomet najpopularniji sport) njegova uloga je itekako važna, posebno u promociji ženskih sportova. Nadovezujući se na već

ranije spomenuti primjer promocije hrvatske države kroz rukometne uspjehe (počevši prvenstveno od muške reprezentacije), treba spomenuti kako su rukometni uspjesi ženske hrvatske reprezentacije doprinijeli promociji i popularnosti rukometa kao sporta diljem države, a samim postignućima se reverzibilno vratili na ono početno – promociju države kao jake i svestrane sportske nacije.

Osim popularnosti ženskog sporta, posebno treba istaknuti kako se sportsko novinarstvo, kao zasebna grana novinarske struke, već u potpunosti osamostalilo. Tekstovi sportskih novinara, ali sve više i novinarki, često su među najčitanijima na portalima, posebno kada se radi o velikim sportskim postignućima, prvenstveno na europskoj i svjetskoj sceni. Sportsko novinarstvo u tiskanim izdanjima sačinjava stalnu, zasebnu rubriku kojoj se u dnevnim i tjednim novinama daje velik broj stranica. Postoje i specijalizirana glasila i portali koji se isključivo bave praćenjem sporta. Uz daljnji nastavak trenda jačanja kao zasebne novinarske struke, sportsko novinarstvo i dalje posjeduje velik potencijal te dobiva na popularnosti, što samo potvrđuje njegovu značajnu ulogu u svim medijima – od radija i novina pa sve do televizije i interneta. Praćenje ženskih sportova u budućnosti bi medijima moglo donijeti još veću čitanost, gledanost i slušanost. Isto tako u budućnosti možemo očekivati sve veći broj žena u sportskom novinarstvu. Navedeno proizlazi iz činjenice da studije novinarstva upisuje puno više žena od muškaraca, koje isto tako od početaka pokazuju zanimanje za sportsko novinarstvo.

**IZJAVA O AUTORSTVU
I
SUGLASNOST ZA JAVNU OBJAVU**

Završni/diplomski rad isključivo je autorsko djelo studenta koji je isti izradio te student odgovara za istinitost, izvornost i ispravnost teksta rada. U radu se ne smiju koristiti dijelovi tuđih radova (knjiga, članaka, doktorskih disertacija, magistarskih radova, izvora s interneta, i drugih izvora) bez navođenja izvora i autora navedenih radova. Svi dijelovi tuđih radova moraju biti pravilno navedeni i citirani. Dijelovi tuđih radova koji nisu pravilno citirani, smatraju se plagijatom, odnosno nezakonitim prisvajanjem tuđeg znanstvenog ili stručnoga rada. Sukladno navedenom studenti su dužni potpisati izjavu o autorstvu rada.

Usporedna analiza
hrvatskim i švedskim
medijima

Ja, LUKA MARUŠEVEC (ime i prezime) pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor/ica završnog ~~diplomskog~~ (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom USPOREDNA ANALIZA PRACENJA ŽENSKEG I MUŠKOG RUKOMETA U (upisati naslov) te da u navedenom radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova.

Student/ica: LUKA MARUŠEVEC
(upisati ime i prezime)

L. Maruševac
(vlastoručni potpis)

Sukladno Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju završne/diplomske radove sveučilišta su dužna trajno objaviti na javnoj internetskoj bazi sveučilišne knjižnice u sastavu sveučilišta te kopirati u javnu internetsku bazu završnih/diplomskih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Završni radovi istovrsnih umjetničkih studija koji se realiziraju kroz umjetnička ostvarenja objavljuju se na odgovarajući način.

Ja, LUKA MARUŠEVEC (ime i prezime) neopozivo izjavljujem da sam suglasan/na s javnom objavom završnog ~~diplomskog~~ (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom USPOREDNA ANALIZA PRACENJA ŽENSKEG I MUŠKOG RUKOMETA U (upisati naslov) čiji sam autor/ica. MUŠKOG RUKOMETA U HRVATSKIM I ŠVEDSKIM MEDIJIMA

Student/ica: LUKA MARUŠEVEC
(upisati ime i prezime)

L. Maruševac
(vlastoručni potpis)

5. LITERATURA

Knjige:

- [1] Brautović, Mato. 2011. *Online novinarstvo*. Školska knjiga. Zagreb.
- [2] Gustafsson, Karl Erik; Rydén, Per. 2010. *A History of the Press in Sweden*. Nordicom-Sverige. Göteborg. Dostupno na:
<https://web.archive.org/web/20150213232250/http://presshistoria.se/wp-content/uploads/2014/03/A-history-of-the-Press-in-Sweden.pdf> (pristupljeno 3. lipnja 2022. godine)
- [3] Kramer, Fredi. 2009. *Hrvatski rukomet*. Topical. Zagreb.
- [4] Malović, Stjepan. 2005. *Osnovne novinarstva*. Golden marketing-Tehnička knjiga. Zagreb.
- [5] Tkalec, Gordana. 2014. *Stilske osobitosti medijskoga jezika*. Sveučilište Sjever. Koprivnica.
- [6] Tkalec, Gordana; Krušelj, Željko. 2019. *Uredništvo : koncepti uređivanja u preddigitalno i digitalno doba*. Sveučilište Sjever. Koprivnica.
- [7] Vasilj, Miroslav. 2014. *Sportsko novinarstvo*. Synopsis. Zagreb.

Internetski izvori:

- [1] <https://web.archive.org/web/20140420042741/http://www.eurohandball.com/ec/cl/women/1995-96/round/5/finals> (pristupljeno 3. kolovoza 2022.)
- [2] <https://rk-podravka.hr/club-history/> (pristupljeno 3. kolovoza 2022.)
- [3] <https://www.goal.com/en-ae/news/benzema-suspended-sentence-guilty-blackmail-valbuena/bltc19b4d710d400ed9> (pristupljeno 9. kolovoza 2022.)
- [4] <https://web.archive.org/web/20101205191956/http://ihf.info/upload/PDF-Download/MenWorldCh/ger38.pdf> (pristupljeno 13. kolovoza 2022.)
- [5] https://web.archive.org/web/20101205192253/http://ihf.info/upload/PDF-Download/MenWorldCh/ger_out38.pdf (pristupljeno 13. kolovoza 2022.)
- [6] https://web.archive.org/web/20101205201055/http://ihf.info/upload/PDF-Download/WomenWorldCh/hun49_out.pdf (pristupljeno 13. kolovoza 2022.)
- [7] <https://ehfeuro.eurohandball.com/men/2022/about/ehf-euro-history/#euro1994> (pristupljeno 17. kolovoza 2022.)

- [8] <http://history.eurohandball.com/ech/men/1994/round/1/Finals> (pristupljeno 17. kolovoza 2022.)
- [9] <https://ehfeuro.eurohandball.com/women/2022/about-ehf-euro/ehf-euro-history/#euro1994> (pristupljeno 17. kolovoza 2022.)
- [10] <http://history.eurohandball.com/ech/women/1994/round/1/Finals> (pristupljeno 17. kolovoza 2022.)
- [11] <https://www.vecernji.hr/vijesti/na-danasnji-dan-1959-godine-izasao-je-prvi-broj-vecernjeg-lista-u-nasoj-arhivi-pronadite-gotovo-20-000-izdanja-1598711> (pristupljeno 18. kolovoza 2022.)
- [12] <https://www.vecernji.hr/vijesti/uspjeli-smo-jer-smo-citateljima-poceli-nuditi-vise-nego-drugi-mediji-947636> (pristupljeno 18. kolovoza 2022.)
- [13] <https://www.vecernji.hr/vijesti/uspjeli-smo-jer-smo-citateljima-poceli-nuditi-vise-nego-drugi-mediji-947636> (pristupljeno 18. kolovoza 2022.)
- [14] <https://www.dn.se/debatt/fragor-och-svar-om-dn-debatt/> (pristupljeno 2. lipnja 2022.)
- [15] <https://archive.ihf.info/upload/PDF-Download/WomenWorldCh/yug57.pdf> (pristupljeno 4. kolovoza 2022.)
- [16] <https://www.ihf.info/media-center/events/25th-ihf-womens-world-championship> (pristupljeno 11. srpnja 2022.)
- [17] <https://www.ihf.info/competitions/women/307/-25th-ihf-womens-world-championship/66403/news/83109> (pristupljeno 4. kolovoza 2022.)
- [18] <https://www.vecernji.hr/sport/hrvatskoj-kapetanici-zivot-je-promijenila-upala-pluca-a-na-svakom-natjecanju-nosi-posebnu-frizuru-1543939> (pristupljeno 3. kolovoza 2022.)
- [19] <https://www.vecernji.hr/sport/uzivo-hrvatska-drugi-krug-otvara-protiv-argentine-sanse-za-cetvrtfinale-su-nam-male-1545741> (pristupljeno 3. kolovoza 2022.)
- [20] <https://www.dn.se/sport/oavgjort-i-vm-ryssaren-mot-nederlanderna/> (pristupljeno 3. kolovoza 2022.)
- [21] <https://www.dn.se/sport/skulle-kvalat-till-vm-nu-gommer-sig-handbollslandslaget-i-kabul/> (pristupljeno 4. kolovoza 2022.)
- [22] <https://ehfeuro.eurohandball.com/men/2022/> (pristupljeno 11. srpnja 2022.)
- [23] <https://ehfeuro.eurohandball.com/men/2022/about/ehf-euro-history/> (pristupljeno 4. kolovoza 2022.)

- [24] <https://www.vecernji.hr/sport/uzivo-od-18-00-hrvatska-nema-pravo-na-kiks-ukrajina-je-ulaznica-za-drugi-krug-1555939> (pristupljeno 5. kolovoza 2022.)
- [25] <https://www.vecernji.hr/sport/uzivo-od-15-30-oslabljena-hrvatska-protiv-crne-gore-nema-pravo-na-kiks-1556703> (pristupljeno 5. kolovoza 2022.)
- [26] <https://www.vecernji.hr/sport/najluda-prica-rukometnog-eura-direktno-s-posla-dosao-braniti-i-postao-igrac-utakmice-1557398> (pristupljeno 5. kolovoza 2022.)
- [27] <https://www.vecernji.hr/sport/lino-cervar-u-vecernjakovu-studiju-komentira-nastup-hrvatske-na-europskom-prvenstvu-1558381> (pristupljeno 5. kolovoza 2022.)
- [28] <https://www.dn.se/sport/wanne-om-hemligheten-bakom-hundraprocentiga-straffsviten-det-ar-ett-mentalt-spel/> (pristupljeno 5. kolovoza 2022.)
- [29] <https://www.dn.se/sport/johan-esk-hjalten-kastade-sig-rakt-in-i-svenska-hjartan/> (pristupljeno 5. kolovoza 2022.)
- [30] <https://www.dn.se/sport/vann-em-guld-for-20-ar-sedan-vill-gora-det-igen-som-ledare-stora-likheter/> (pristupljeno 8. kolovoza 2022.)
- [31] <https://www.dn.se/familj/handbollsledaren-firar-dubbelt/> (pristupljeno 8. kolovoza 2022.)

6. POPIS SLIKA, GRAFIKONA I TABLICA

Slika 3.2.1.1.1. Primjer liveblogginga utakmice Hrvatske na ženskom SP, izvor: https://www.vecernji.hr/sport/uzivo-hrvatska-drugi-krug-otvara-protiv-argentine-sanse-za-cetvrtfinale-su-nam-male-1545741	18
Slika 3.2.2.1.1. Primjer reportaže s Onab Barzz, izvor: https://www.dn.se/sport/skulle-kvalat-till-vm-nu-gommer-sig-handbollslandslaget-i-kabul/	20
Slika 3.2.2.1.2. Primjer reportaže s Onab Barzz, izvor: https://www.dn.se/sport/skulle-kvalat-till-vm-nu-gommer-sig-handbollslandslaget-i-kabul/	20
Slika 3.3.1.1. Posebna podrubrika za EP za muškarce 2022., izvor: https://www.vecernji.hr/2022-rukomet-ep	22
Slika 3.3.2.1.1. Primjer kolumne Johana Eska, izvor: https://www.dn.se/sport/johan-esk-hjalten-kastade-sig-rakt-in-i-svenska-hjartan/	25
Graf 1. Omjer objava o muškom i ženskom rukometu na portalu Vecernji.hr	26
Graf 2. Omjer objava o muškom i ženskom rukometu na portalu DN.se	27
Graf 3. Ukupan omjer objava o muškom i ženskom prvenstvu na oba portala	29
Tablica 1. Analiza sadržaja portala Večernjeg lista i Dagens Nyhetera	28